

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

MIEJSKI PROGRAM

REWITALIZACJI dla miasta POZNANIA

etap pilotażowy
ŚRÓDKA

KOORDYNACJA PRAC NAD MIEJSKIM PROGRAMEM REWITALIZACJI

Ryszard GROBELNY	Prezydent Miasta Poznania
Tomasz Jerzy KAYSER	Zastępca Prezydenta Miasta ds. strategii rozwoju miasta
Lech ŁANGOWSKI	Pełnomocnik Prezydenta Miasta Poznania ds. Rewitalizacji i Traktu Królewsko – Cesarskiego, Dyrektor Wydziału Rozwoju Miasta

DORAŻNA KOMISJA RADY MIASTA POZNANIA DS. REWITALIZACJI

Jadwiga ROTNICKA	Przewodnicząca	Katarzyna KRETKOWSKA
Ryszard GROBELNY	Wiceprzewodniczący	Krzysztof MACZKOWSKI
Hubert ŚWIĄTKOWSKI	Wiceprzewodniczący	Halina OLSZEWSKA
Andrzej BIELERZEWSKI		Agnieszka PAŁAC
Andrzej GRZYBOWSKI		Janina PAPRZYCKA
Tymoteusz JACYNA-ONYSZKIEWICZ		Magdalena PAUSZEK
Tadeusz JARMOŁOWICZ		Andrzej PORAWSKI
Sławomir JEZERSKI		Maria Jolanta SYP
Zbigniew KOPKA		

OPRACOWANIE I REDAKCJA MIEJSKIEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Lech PODBREZ	Kierownik Oddziału Rewitalizacji
Natalia SZWARC	Oddział Rewitalizacji
Natalia WOLSKA	Oddział Rewitalizacji
Monika HERKT-RYNARZEWSKA	Kierownik Projektu Strategii Rozwoju Narodowego Produktu Turystycznego „Trakt Królewsko – Cesarski w Poznaniu”, Oddział Rewitalizacji
Marzena GUŹDZIOŁ	Oddział Rewitalizacji
Dominik MICZKO	Oddział Rewitalizacji

KONSULTACJE I WSPÓŁPRACA MERYTORYCZNA

Andreas BILLERT	Główny Konsultant
Włodzimierz GROBLEWSKI	Konsultant, Dyrektor Biura Kształtowania Relacji Społecznych
Andrzej KUSZTELSKI	Współpraca w zakresie dziedzictwa kulturowego

Janusz MEISSNER	Konsultant, Zastępca Dyrektora Wydziału Rozwoju Miasta
Szymon OŚCISŁOWSKI	Konsultant, Kierownik Oddziału Funduszy Europejskich
Grażyna SWOREK	Konsultant, Kierownik Oddziału Statystyki, Analiz i Sprawozdawczości
Karolina WALKOWIAK	Współpraca, Biuro Kształtowania Relacji Społecznych

WSPÓŁPRACA W RAMACH ZESPOŁU ZADANIOWEGO

Leszek TAJSNER	Wydział Budżetu i Analiz
Maciej DOHNAL	Wydział Działalności Gospodarczej
Bożena WIŚNIEWSKA	Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej
Lech POLKOWSKI	Wydział Kultury i Sztuki
Piotr SZCZEPANOWSKI	Wydział Ochrony Środowiska
Piotr MRÓZ	Wydział Oświaty
Katarzyna KUJAWIŃSKA	Wydział Urbanistyki i Architektury
Wojciech LEWANDOWICZ	Wydział Wspierania Jednostek Pomocniczych Miasta
Ryszard URBAŃSKI	Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa
Alicja SZCZEŚNIAK	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych
Borys FROMBERG	Biuro Kształtowania Relacji Społecznych
Maria STRZAŁKO	Miejski Konserwator Zabytków
Krzysztof CESAR	Miejska Pracownia Urbanistyczna
Roman GĘZIKIEWICZ	Zarząd Geodezji i Katastru Miejskiego GEOPOZ

INSTYTUCJE UCZESTNICZĄCE W PRACACH NAD PROGRAMEM

AQUANET S.A.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie
Izba Skarbowa w Poznaniu	Powiatowy Urząd Pracy
DALKIA Poznań S.A.	Zarząd Dróg Miejskich
Komenda Miejska Policji w Poznaniu	

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	11
1.1. OGÓLNE INFORMACJE O DZIAŁANIU 3.3.1. REWITALIZACJA OBSZARÓW MIEJSKICH W RAMACH ZINTEGROWANEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO ROZWOJU REGIONALNEGO (ZPORR)	11
1.2. SPECYFIKA MIEJSKIEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA MIASTA POZNANIA.....	16
2. CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI NA TERENIE POZNANIA....	18
2.1. CHARAKTERYSTYKA PRZESTRZENNO – FUNKCJONALNA MIASTA POZNANIA.....	19
2.1.1. Położenie	19
2.1.2. Usytuowanie w systemie ponadlokalnym	20
2.1.3. Historyczno – kulturowe wartości przestrzeni miasta	20
2.1.3.1. Przestrzeń miasta jako wynik procesu rozwoju historycznego	20
2.1.3.2. Elementy przestrzeni historyczno – kulturowej.....	22
2.1.3.3. Stan ochrony prawnej przestrzeni historyczno – kulturowych miasta.....	26
2.1.4. Struktura funkcjonalno-przestrzenna i strefy przestrzeni miasta	27
2.1.5. Struktura i system transportu	30
2.1.5.1. Infrastruktura drogowa	31
2.1.5.2. System parkowania	32
2.1.5.3. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	33
2.1.5.4. System komunikacji publicznej.....	33
2.1.5.5. System transportu w ocenie społeczności lokalnej	34
2.1.6. Środowisko przyrodnicze, tereny zielone	36
2.1.6.1. Stan jakości powietrza i zagrożenia środowiska naturalnego	39
2.1.6.2. Ocena społeczna jakości ekologicznych	42
2.2. DEMOGRAFIA.....	44
2.2.1. Trendy demograficzne	44

2.2.2. Wpływ tendencji demograficznych na procesy społeczno - ekonomiczne	48
2.3. GOSPODARKA.....	49
2.3.1. Profil gospodarczy miasta	49
2.3.2. Podmioty gospodarcze.....	49
2.3.3. Rozwój przedsiębiorczości, małe i średnie przedsiębiorstwa	52
2.3.4. Dochodowość przedsiębiorstw	53
2.3.5. Innowacyjność przedsiębiorstw i relacja nauki i produkcji	54
2.3.6. Bariery dla rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności	55
2.4. BUDOWNICTWO	56
2.5. HANDEL	57
2.6. SYTUACJA SPOŁECZNA.....	58
2.6.1. Rynek pracy i jego trendy	58
2.6.2. Dochody społeczeństwa	60
2.6.2.1. Struktura dochodów	60
2.6.2.2. Struktura wydatków gospodarstw domowych.....	61
2.6.2.3. Wynagrodzenia za pracę	61
2.6.2.4. Renty i emerytury	62
2.6.3. Problemy bezrobocia	62
2.6.4. Ubóstwo	64
2.6.5. Poziom życia mieszkańców w odczuciu społecznym	65
2.6.6. Poziom przestępczości i społeczne poczucie bezpieczeństwa	67
2.7. MIESZKALNICTWO	70
2.7.1. Zasoby mieszkaniowe i ich standard.....	70
2.7.2 Stan techniczny powierzchni mieszkaniowych	71
2.7.3. Zapotrzebowania na mieszkania	71
2.7.4. Działania w zasobach komunalnych	72
2.7.5. Działania w zasobach prywatnych	73

2.7.6. Sytuacja mieszkaniowa w odczuciu społecznym	74
2.8. OCHRONA ZDROWIA.....	76
2.8.1. Infrastruktura	76
2.8.2. Społeczna ocena służby zdrowia	77
2.9. SZKOLNICTWO I UCZELNIE WYŻSZE	78
2.9.1. System i poziom kształcenia szkolnego	78
2.9.2. Edukacja i instytucje edukacyjne w ocenie społecznej.....	79
2.9.3. Szkolnictwo wyższe	80
2.9.4. Rynek pracy dla absolwentów szkół wyższych	81
2.9.5. Poziom szkolnictwa wyższego	81
2.9.6. Bariery dla rozwoju szkolnictwa wyższego.....	82
2.10. KULTURA, SPORT, REKREACJA I TURYSTYKA	82
2.10.1. Rynek kultury	82
2.10.2. Możliwości i potencjały sportu i rekreacja	86
2.10.3. Turystyka	87
2.11. ZAANGAŻOWANIE SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ I DZIAŁALNOŚĆ URZĘDÓW W OCENIE MIESZKAŃCÓW	89
3. POWIĄZANIA PROGRAMU Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.....	92
3.1. NARODOWY PLAN ROZWOJU 2004-2006	92
3.2. DOKUMENTY OKREŚLAJĄCE POLITYKĘ NA SZCZEBLU WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO:	93
3.2.1. Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020	93
3.2.2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego	95
3.3. DOKUMENTY OKREŚLAJĄCE POLITYKĘ MIASTA POZNANIA	97
3.3.1. Program Strategicznego Rozwoju Miasta Poznania	97
3.3.2. Plan Rozwoju Miasta Poznania na lata 2005-2010	98
3.3.2. Polityki i programy sektorowe miasta Poznania	100
3.3.2.1. Miejska Strategia Polityki Społecznej.....	100
3.3.2.2. Polityka Transportowa Miasta Poznania	100

3.3.2.3. Program Ochrony Środowiska dla miasta Poznania na lata 2004-2007.	102
3.3.2.4. Strategia Rozwoju Rynku Turystycznego w Poznaniu	103
3.3.2.5. Miejski Program Zapobiegania Przestępczości oraz Ochrony Bezpieczeństwa Obywateli i Porządku Publicznego	104
3.3.2.6. Wieloletni Program i Zasady Współpracy Miasta Poznania z Organizacjami Pozarządowymi	105
3.3.2.7. Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Poznania na lata 2004-2008	106
3.3.2.8. Strategia Rozwoju Produktu Turystycznego Trakt Królewsko-Cesarski w Poznaniu	107
3.3.4. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Poznania	109
4. ZAŁOŻENIA MIEJSKIEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	110
4.1. WSTĘPNE ZASADY PROGRAMOWANIA I FINANSOWANIA	110
4.2 KRYTERIA I ZASADY WYBORU OBSZARÓW REALIZACJI MIEJSKIEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	111
4.2.1. Wnioski z analiz dotyczących ogólnej sytuacji miasta	111
4.2.1.1. Znaczenie Miejskiego Programu Rewitalizacji dla realizacji celów rozwoju metropolitalnego	111
4.2.1.2. Ocena sytuacji społeczno – ekonomicznej miasta	112
4.2.1.3. Walory i zagrożenia dla przestrzeni miasta i znaczenie Śródmieścia	115
4.2.2. Konsultacje społeczne dla rewitalizacji	116
4.2.3. Śródmieście jako obszar koncentracji zjawisk kryzysowych	118
4.2.3.1. Sytuacja demograficzna	119
4.2.3.2. Sytuacja pod względem społeczno – gospodarczym	120
4.2.3.3. Problemy struktury przestrzennej na tle innych zjawisk kryzysowych	121
4.2.4. Wnioski z analiz dotyczących obszaru miasta	122
4.2.5. Uzasadnienie wyboru obszaru Miejskiego Programu Rewitalizacji	130

4.2.5.1. Obszar Śródmieścia – obszarem wiodącym dla rozwoju Miasta Poznania	130
4.2.5.2. Obszar Śródmieścia obszarem kryzysowym.....	131
4.2.5.3. Podsumowanie.....	132
4.3. CELE I ZADANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	133
5. OBSZAR MIEJSKIEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	136
5.1. NAZWA OBSZARU.....	137
5.2. ZASIĘG I PODSTAWOWE DANE OBSZARU	137
5.3. UWARUNKOWANIA HISTORYCZNE	138
5.4. WALORY I POTENCJAŁY	141
5.5. DEFICYTY I ZAGROŻENIA	141
5.7. SPODZIEWANE EFEKTY REWITALIZACJI	143
6. PLANOWANE DZIAŁANIA W LATACH 2006 – 2007 I W LATACH NASTĘPNYCH NA OBSZARZE PILOTAŻOWYM MIEJSKIEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	144
6.1. ZESTAWIENIE ZBIORCZE PLANOWANYCH DZIAŁAŃ.....	144
6.2. OPIS POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁAŃ.....	147
7. FINANSOWANIE MIEJSKIEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	169
8. ORGANIZACJA MIEJSKIEGO PROGRAMU REWITALIZACJI, ZARZĄDZANIE PROGRAMEM	172
8.1. UCZESTNICY PROCESU REWITALIZACJI.....	172
8.1.1. Doraźna Komisja Rady Miasta Poznania ds. Rewitalizacji.....	172
8.1.2. Pełnomocnik ds. Rewitalizacji	173
8.1.3. Zespół Zadaniowy ds. rewitalizacji.....	173
8.1.4. Mieszkańcy Poznania	173
8.2. MONITORING WDRAŻANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	175
9. BIBLIOGRAFIA	177
10. ZAŁĄCZNIKI.....	179

4. ZAŁOŻENIA MIEJSKIEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

4.1. WSTĘPNE ZASADY PROGRAMOWANIA I FINANSOWANIA

Biorąc pod uwagę konieczność traktowania rewitalizacji jako elementu polityki rozwoju miasta, oraz tworzenia programu rewitalizacji zgodnie z Zintegrowanym Programem Operacyjnym Rozwoju Regionalnego, przyjęto następujące zasady programowania i finansowania rewitalizacji na obszarze Poznania:

Miejski Program Rewitalizacji dla miasta Poznania powinien być programem wieloletnim, krocącym, okresowo uzupełnianym i aktualizowanym w zakresie uwarunkowań i zadań przewidywanych na kolejne lata kalendarzowe.

Istotnym elementem procesu rewitalizacji jest partnerstwo i współdziałanie samorządu terytorialnego, społeczności lokalnej oraz innych partnerów (m.in. organizacji społecznych, gospodarczych i pozarządowych) zaangażowanych w działania rewitalizacyjne na danym obszarze. Program rewitalizacji nie może powstać bez takiej współpracy.

W procesie realizacji zadań rewitalizacyjnych przewiduje się wykorzystanie trzech rodzajów środków finansowych:

- publicznych, własnych - pozyskiwanych przez projektodawców sfery publicznej, w tym władze miasta, np. z dochodów lub w formie pożyczek, kredytów, obligacji itp.;
- publicznych, zewnętrznych – pozyskiwanych z budżetu państwa i funduszy europejskich w formie dotacji;
- prywatnych – pozyskiwanych z kapitału prywatnego zarówno krajowego jak i zagranicznego poprzez tworzenie odpowiedniego klimatu do inwestowania w sposób zgodny z założeniami projektu rewitalizacji.

Horyzont planowania Miejskiego Programu Rewitalizacji obejmuje lata 2007 – 2013. Zakłada się jednak, że z racji stojących przed programem zadań, horyzont planowania będzie znacznie dłuższy. Doświadczenia europejskie wskazują na to, że programy rewitalizacji trwają od 15 do 20 lat.

4.2 KRYTERIA I ZASADY WYBORU OBSZARÓW REALIZACJI MIEJSKIEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Wobec konieczności wyważenia złożonych uwarunkowań społecznych, gospodarczych i przestrzennych, oraz potrzeby zintegrowania zadań rewitalizacji z zadaniami rozwojowymi miasta, w celu określenia obszarów objętych Miejskim Programem Rewitalizacji wzięto pod uwagę następujące kryteria wyboru:

- wyniki konsultacji społecznych w postaci: wniosków złożonych przez osoby fizyczne i prawne, o objęcie terenów Miejskim Programem Rewitalizacji, oraz terenowych konsultacji społecznych poświęconych wyborowi obszarów do rewitalizacji;
- wyniki analizy stanów kryzysowych i deficytów występujących na obszarze miasta;
- priorytety wynikające ze strategii i planu rozwoju miasta.

4.2.1. Wnioski z analiz dotyczących ogólnej sytuacji miasta

4.2.1.1. Znaczenie Miejskiego Programu Rewitalizacji dla realizacji celów rozwoju metropolitalnego

Położenie miasta, jego korzystna lokalizacja w europejskim systemie połączeń transportowych, stanowi ważny, ale niewystarczający atut dla jego rozwoju jako jednej z polskich metropolii o powiązaniach europejskich. Rozwój tego atutu, zapisanego w różnych dokumentach europejskich, narodowych i regionalnych, związany jest z realizacją poważnych projektów rozwojowych, wymagających wielu działań politycznych i administracyjnych, jak i znacznych nakładów finansowych. Nie sposób ich wpisać jako zadania do Miejskiego Programu Rewitalizacji, jako, że dotyczą rozwoju ponad lokalnego.

Niemniej jednak rozwój lokalny Miasta Poznania, któremu służyć ma program rewitalizacji, stanowi jeden z najistotniejszych warunków dla zapewnienia rozwoju metropolitalnego miasta.

Rozwój taki jest bowiem zależny m.in. od jakości przestrzeni miejskiej i kondycji żyjących w niej społeczności lokalnych. Wiadomo również, że rozwój lokalny i rozwój metropolitalny stanowią system sprzężenia zwrotnego. Konieczne dla szczególnie nowoczesnego i dynamicznego rozwoju metropolitalnego potencjały nowej technologii, wysokich szczebli zarządzania i wysokiej jakości konsumpcji, skłonne są wybierać lokalizacje o odpowiednio wysokiej jakości. Tę z kolei, odnosząc się zarówno do jakości przestrzeni miasta, jak i do kondycji jej mieszkańców zagwarantować może przede wszystkim prawidłowy rozwój lokalny, którego dalszy rozwój, odpowiadający ambicjom miasta, następuje pod wpływem wspomnianych, nowoczesnych lokalizacji. Procesy takie nie są jednak łatwe do uruchomienia nawet w znaczących ośrodkach miejskich. Większość z nich realizuje jednak szerokie programy rozwoju lokalnego i swych potencjałów endogenicznych, aby uzyskać szansę na pozyskanie nowych, egzogenicznych potencjałów rozwojowych. Płynąć one mogą zarówno z obszaru produkcji fordystycznej, jak i postfordystycznej (nowoczesnej) oraz z różnych poziomów zarządzania i konsumpcji. Generalnie istnieje wysoki stopień niepewności, co do perspektyw rozwojowych poszczególnych miast europejskich. Zaniechanie jednak przemysłanej i dobrze prowadzonej polityki rozwoju lokalnego, będzie w każdym przypadku szkodliwe.

W ten sposób Miejski Program Rewitalizacji wnosi istotny wkład również dla zagwarantowania Miastu Poznaniowi szans dla powstawania i rozwoju tych potencjałów endogenicznych, które w istotny sposób wspierać będą rozwój Poznania jako metropolii.

4.2.1.2. Ocena sytuacji społeczno – ekonomicznej miasta.

Ocena tej sytuacji nie jest łatwa. Jest ona bowiem zależna od tego, czy miarą jej będą ambicje rozwojowe miasta w kierunku budowania jego metropolitalnej przyszłości, czy też traktowania go wyłącznie, jako wyrazu dobrze się rozwijającej gospodarki lokalnej.

O warunkach dla rozwoju metropolitalnego miasta, wspomniano już wyżej. Realizacja tak ukierunkowanego rozwoju miasta jest w znacznym stopniu zależna od wielu czynników, na które obszar zarządzania lokalnego ma jedynie

ograniczony wpływ. Nie mniej jednak – jak już powiedziano – pozytywny rozwój lokalnej gospodarki i życia społecznego ma niebagatelny wpływ na szanse, wpływające z pozyskiwania nowoczesnych potencjałów egzogenicznych.

Gospodarka Poznania, której sytuacja, włącznie z niską stopą bezrobocia oceniana jest w przeważającym stopniu pozytywnie, stanowi formę dobrze się rozwijającej gospodarki lokalnej. Jej podstawę stanowi produkcja przemysłowa typu fordystycznego oraz handel i usługi o znaczeniu lokalnym, częściowo regionalnym.

Jej rozwój po roku 1990 przypisać należy przede wszystkim dwom istotnym czynnikom – tradycji przemysłowej i tradycyjnym walorom społecznym, takim jak ambicje zachowania dobrego statusu społeczno – ekonomicznego i aktywność w zakresie kreowania małej i średniej przedsiębiorczości. Z tej też racji, przeważają w Poznaniu raczej niewielkie i średnie podmioty gospodarcze.

W Poznaniu istnieje stosunkowo dobra równowaga między dochodami a rynkiem lokalnym. Istniejący poziom życia zapewnia funkcjonowanie obszaru przeciętnej i średniej jakości konsumpcji i rozwój budownictwa.

Warto jednak zauważyć, że nie mały procent ludzi z wyższym wykształceniem, nie znajduje pracy i postuluje się lepsze dostosowanie szkolnictwa wyższego do rynku pracy. Z drugiej strony brak na obszarze przemysłu nowoczesnych technologii, stanowiących rynek pracy dla wysoko kwalifikowanych specjalistów, o wysokich zarobkach.

Obszar usług związanych z doradztwem firm, również skierowany jest na liczne małe i średnie firmy, wzgl. związanych z administracją nieruchomości. Nie małe znaczenie ma też zatrudnienie w instytucjach państwowych – administracji i uczelniach wyższych.

Jak długo istnieć będzie w gospodarce Poznania obecny stan względnej równowagi, tak długo będzie można liczyć się z stosunkowo niską stopą bezrobocia. Sytuacja ta jest jednak związana w istotny sposób z perspektywą demograficzną miasta. Miasto Poznań liczy niespełna 600.000 mieszkańców, czyli na poziomie granicznym miast, którym przypisuje się szanse rozwoju w kategoriach metropolii. Zauważalne wyraźnie w Poznaniu negatywne trendy demograficzne, stanowią podstawowe zagrożenie dla gospodarki miasta.

W wyniku spadku ilości mieszkańców, spadać będzie siła nabywczą i zapotrzebowanie na handel i usługi. Proces ten dotknie również publiczny rynek pracy – administrację i szkolnictwo wyższe. Połączony ze spadkiem jakości obszarów śródmieścia, wzmacniać będzie negatywne procesy w zakresie struktury społecznej. Trudno też ocenić perspektywy fordystycznego przemysłu Poznania, zależne nie tylko od kosztów produkcji, ale również od polityki centrów zarządzania, których siedziby z reguły nie podlegają wpływowi polityki lokalnej.

Wiadomo równocześnie, że wzrost demograficzny, a co najmniej stabilizacja liczby mieszkańców, nie może być dzisiaj osiągnięty przyrostem naturalnym, ale praktycznie wyłącznie imigracją. Dla jej zagwarantowania konieczne jest długofalowe zabezpieczenie walorów rynku pracy, jak i jakości życia w mieście – w tym pozytywnego rozwoju jakościowego centrów miast.

Również powyższe aspekty sytuacji społeczno – gospodarczej Poznania, winny skłaniać do koncentrowania wysiłków w ramach polityki rozwoju, na poprawę struktury i jakości miasta, w tym szczególnie jego obszarów śródmiejskich.

W zakresie działań w kierunku pozyskiwania nowoczesnych potencjałów gospodarczych, rozwój tych obszarów winien również uwzględniać restrukturyzację licznych śródmiejskich obszarów poprzemysłowych, po militarnych i po kolejowych.

Stanowią one główne cele współczesnych projektów rozwojowych, dla realizacji których konieczne jest pozyskiwanie inwestorów globalnych. Dla tego celu konieczne jest zdynamizowanie polityki przestrzenno – rozwojowej miasta i jej ukierunkowanie na aktywne działania w zakresie zarządzania jego rozwojem.

Pod tym względem istnieje konieczność uwzględnienia w Miejskim Programie Rewitalizacji zarówno odpowiednich projektów, jak i instytucji koniecznych dla ich przygotowania i koordynacji.

Innym istotnym postulatem, będzie szczególna uwaga, jaką poświęcić winien Miejski Program Rewitalizacji procesom koncentracji negatywnych problemów społeczno – ekonomicznych. Podstawą dla takich projektów będzie przeprowadzona w dalszej części analiza obszarów śródmiejskich, gdzie obok problemów przestrzennych, w szczególny sposób występuje koncentracja negatywnych procesów społeczno – ekonomicznych.

4.2.1.3. Walory i zagrożenia dla przestrzeni miasta i znaczenie Śródmieścia

Z prezentowanych analiz sytuacji przestrzennej i społeczno – gospodarczej, widzianych zarówno z perspektywy oceny Urzędu Miejskiego, jak i społeczności lokalnej, wynikają określone cechy pozytywne i negatywne – walory i deficyty miasta, których ocena ułatwia ustalenie kierunków działania w ramach Miejskiego Programu Rewitalizacji.

Wśród walorów miasta na czołowe miejsce wysuwa się jego podstawowa struktura, stanowiąca wynik przemysłanego, chociaż zróżnicowanego chronologicznie planowania. Miasto Poznań, stanowiąc w swej podstawowej strukturze przykład prawidłowo się rozwijającego obszaru miejskiego, o wysokich wartościach historyczno – kulturowych, z wyraźnie wykształconym Śródmieściem i zróżnicowanymi strefami zabudowy pośredniej i peryferyjnej, posiada jednocześnie planowo zorganizowany system ekologiczny w formie osi doliny Warty, wspomnianych „klinów zieleni” i szeregu dobrze wykształconych obszarów zielonych.

Zagrożeniem dla tej struktury jest – jak wynika z wcześniej prezentowanych ocen i analiz – proces intensywnej urbanizacji terenów peryferyjnych, jak i naruszanie przezeń równowagi struktury zabudowy i systemów ekologicznych. Proces ten wpływa równocześnie destrukcyjnie na obszary śródmiejskie, powodując zjawisko postępującej degradacji i dekapitalizacji przestrzeni oraz substancji budowlanej, jak i negatywny proces opuszczania tych terenów przez mieszkańców. Zjawiska te, koncentrując się właśnie na obszarze Śródmieścia, zagrażają rozwojowi tego kluczowego obszaru Miasta Poznania. Z procesem tym związane są negatywne zjawiska społeczno – ekonomiczne, jak i zagrożenie dla istniejących tam i dobrze rozwiniętych funkcji administracyjnych, mieszkaniowych, kulturalnych, naukowych i handlowo – usługowych. Istotne deficyty obszaru śródmiejskiego stanowią również panująca tam sytuacja ekologiczna, w tym szczególnie nadmierne obciążenie emisjami, wywołanymi natężeniem ruchu i starymi systemami ogrzewczymi, istnieniem kanalizacji ogólnospławnej i generalne obciążenie środowiska.

W szczególny sposób negatywnie odbiły się na Śródmieściu działania urbanistyczne lat 70-tych, doprowadzając do dezintegracji Centrum miasta, jak i spustoszenia obszarów Ostrowa Tumskiego, Śródky, Chwaliszewa i pasów nadbrzeżnych Starego Miasta, ciągnących się wzdłuż koryta Warty.

4.2.2. Konsultacje społeczne dla rewitalizacji

Z badań prowadzonych przez CBJŻ dotyczących źródeł informacji obywateli o sprawach miasta, uderza fakt, że najwięcej informacji uzyskują obywatele z telewizji, radia i prasy, najmniej z bezpośrednich spotkań.

Generalnie rzecz biorąc, świadczy to o poważnych deficytach w zakresie bezpośrednich kontaktów obywateli z administracją i polityką. Rozwój lokalny miasta, realizowany w oparciu o zintegrowane planowanie i realizację Miejskiego Programu Rewitalizacji, wymaga znacznej intensyfikacji procesów partycypacyjnych. Winny one obejmować zarówno działania i decyzje dotyczące problematyki planowania przestrzennego, jak i problemów społeczno – ekonomicznych.

W przeprowadzanym procesie rewitalizacji przewidziano dwa etapy partycypacji społecznej. Pierwszy etap polegał na przeprowadzeniu terenowych konsultacji społecznych poświęconych wyborowi obszarów do rewitalizacji oraz zebraniu wniosków złożonych przez osoby fizyczne i prawne, o objęcie terenów Miejskim Programem Rewitalizacji.

W okresie od lutego do września 2005 r. złożono 71 wniosków o objęcie terenów Miejskim Programem Rewitalizacji. Wnioski dotyczyły zarówno obszarów, jak i pojedynczych obiektów, a złożone zostały przez osoby zainteresowane i właścicieli prywatnych, zarządców nieruchomości i spółdzielnie mieszkaniowe, firmy deweloperskie, instytucje publiczne, w tym kościelne, rady osiedlowe i wspólnoty mieszkaniowe.

Znaczna ilość wniosków i ich rozkład na obszarze miasta wykazały skupienie na obszarze Śródmieścia i na południe od tego obszaru, oraz na dwóch obszarach na prawym brzegu Warty. Inne wnioski rozproszone były w różnych częściach

miasta. Zestawienie, podstawowy opis i kategoryzację wniosków, oraz ich rozmieszczenie przestrzenne i waloryzację przedstawiono w załącznikach nr 1 i 2.

W dniach 21, 22 i 23 lipca 2005 r. w siedmiu zróżnicowanych przestrzennie, społecznie i kulturowo punktach miasta przeprowadzono terenowe konsultacje społeczne. Ankieterzy, przeszkoleni do prowadzenia konsultacji przeprowadzili wśród mieszkańców Poznania ankietę w sprawie rewitalizacji miasta. Wg ankieterów: mieszkańcy wyznaczając obszary „zaniedbane” kierowali się przede wszystkim kryteriami najbardziej widocznymi, oczywistymi, zdroworozsądkowymi: względami estetycznymi (brud, bałagan, zniszczenia) i w większości nie dostrzegali bardziej „ukrytych” społeczno-kulturowych wymiarów zaniedbania. Jeżeli dostrzegali, to mieli na myśli większe – w ich mniemaniu - nasilenie patologii społecznych i przestępczości. Takie pojmowanie „zaniedbania” wpłynęło zarówno na wskazanie najbardziej zaniedbanych obszarów jak i na proponowane rozwiązania rewitalizacyjne. Za najbardziej zaniedbaną część Poznania uznano Wildę (łącznie 113 głosów) w tym rejony takich ulic jak Fabryczna, Robocza, Przemysłowa, św. Czesława i Sikorskiego.

O takim wyborze zadecydowało przekonanie o szczególnym niedoinwestowaniu ulic i budynków tej dzielnicy oraz o znacznym nasileniu patologii społecznych. W dalszej kolejności wymieniano inne dzielnice o starej, kamienicznej zabudowie: Główna (89), Chwaliszewo (73), Śródka (57), Łazarz (52), Jeżyce (36), oraz zabudowaną barakami ulicę Opolską i opuszczone poprzemysłowe tereny Starej Rzeźni. Wg ankieterów, większość pytanym dostrzegało problem rewitalizacji przede wszystkim w aspekcie zapotrzebowania na remont budynków i poprawę otoczenia, a ożywienie przestrzeni miejskiej rozumiało przede wszystkim w kryteriach „kulturalno – rozrywkowych”, natomiast metody zapewnienia bezpieczeństwa publicznego dostrzegano w działaniach represyjnych.

Zaskakujące jest to, że poznańskie „sypialnie”, w tym zwłaszcza Winogrody były wymieniane na równi z willowym Sołaczem, jako najbardziej zadbane rejony miasta. Osiedla wielkopłytowe odbierane są pozytywnie, gdyż stanowią jednolitą przestrzeń o określonym i łatwo czytelnym układzie, kojarząc się jeszcze silnie z pozytywnymi doświadczeniami mieszkania w „nowym mieszkaniu”, jak i brakiem drastycznych procesów degradacji czy powstawania pustostanów (w odróżnieniu np. od miast wschodniemieckich, gdzie osiedla wielkopłytowe stoją na

najniższej pozycji w hierarchii atrakcyjnych lokalizacji). Tego typu osiedla są w Poznaniu sukcesywnie dowartościowywane nowymi inwestycjami deweloperskimi i TBS-owskimi, jak i atrakcyjnymi powierzchniami użytkowymi. Jest to obserwacja bardzo ważna, gdyż może świadczyć o tym, że ew. migracje, wywoływane procesami rewitalizacji starych zasobów, kierujące się na nowe osiedla, nie będą odczuwane przez migrantów (np. grupy społeczne, które nie mogą opłacić zwiększonych po rewitalizacji czynszów), jako akt degradacji ich pozycji społecznej. Wzór ankiety przedstawiono w załączniku nr 3, a zestawienie wyników w załączniku nr 4. Załącznik nr 5 przedstawia wyniki ankiety w rozmieszczeniu przestrzennym.

Drugi etap polegający na przeprowadzeniu szczegółowych konsultacji z lokalnymi społecznościami obecnie już rozpoczęto. W ramach drugiego etapu szczegółowych konsultacji z mieszkańcami zebrano dotąd 135 wniosków o umieszczenie projektów w Miejskim Programie Rewitalizacji. Zestawienie, podstawowy opis i kategoryzację tych wniosków oraz ich rozmieszczenie przestrzenne i waloryzację przedstawiono w załącznikach nr 6 i 7.

Aspekty organizacyjne konsultacji społecznych opisano w pkt 8.1.4.

4.2.3. Śródmieście jako obszar koncentracji zjawisk kryzysowych

Dla określenia obszarów na których występują stany kryzysowe, a które mogą być objęte Miejskim Programem Rewitalizacji zastosowano szereg wskaźników wg określonych kryteriów społecznych, ekonomicznych i przestrzennych.

Zestawienie użytych kryteriów, wskaźników, źródeł danych oraz stopnia ich agregacji przestrzennej zawiera załącznik nr 8.

W zakresie czynników społecznych, ekonomicznych i przestrzennych, za stan kryzysowy uznano występowanie wartości poszczególnych wskaźników mniej korzystnych niż średnie dla całego miasta na poszczególnych jego obszarach. Analizy stanów kryzysowych pokazano na mapach o następującym zakresie problematyki:

- poziom bezrobocia – załącznik nr 9;

- poziom ubóstwa – załączniki nr 10
- poziom przestępczości – załączniki nr 11
- poziom przedsiębiorczości mieszkańców – załącznik nr 12;
- poziom degradacji technicznej infrastruktury i zanieczyszczenia środowiska naturalnego – załącznik nr 13;
- wiek mieszkańców – załącznik nr 14;
- aktywność inwestycyjna – załącznik nr 15.

Wyniki syntetyczne otrzymano poprzez nałożenie pięciu wskaźników stanów kryzysowych (zał. Nr 9, 10, 11, 12, 13) i zwaloryzowanie częstości ich występowania na obszarze miasta – załącznik nr 16.

4.2.3.1. Sytuacja demograficzna

Sytuacja demograficzna na terenie Śródmieścia jest najpoważniejszym wyzwaniem pod adresem polityki rozwojowej miasta i wymaga jak najszybszych działań.

Charakteryzuje ją alarmujący spadek ludności, połączony z opuszczaniem przez nią miejsc zamieszkania. Zjawisko to wyróżnia negatywnie Śródmieście od wszystkich innych dzielnic miasta, jako, że zmniejszenie się na tym obszarze liczby ludności w przeciągu kilku zaledwie lat, osiąga już przeszło 20.000 osób. Przyczyną tego procesu jest wysoka podaż nowych miejsc zamieszkania na peryferyjnych obszarach miasta i gwałtowne pogorszenie się warunków mieszkaniowych i walorów lokalizacyjnych Centrum i historycznych przedmieść Miasta Poznania.

Tabela 2. Bilans ludności na wybranych obszarach śródmieścia

Osiedle pomocnicze	Stan na dzień 25.07.2000	Stan na dzień 16.04.2005	Saldo
28 Czerwca 1956	5002	4746	256
Jeżyce	32827	26049	6778
Ostrów Tumski – Śródka – Zawady	2668	2523	145
St. Przybyszewskiego	3242	1929	1319
Starówka	12456	10623	1833

Osiedle pomocnicze	Stan na dzień 25.07.2000	Stan na dzień 16.04.2005	Saldo
Śródmieście	7791	7149	642
Św. Marcin	8403	7169	1234
Św. Łazarza	36420	32010	4410
Targowe	9310	8164	1146
Wilda	28416	26154	2262
Razem strat ludności	148567	128541	20025

Źródło: Wydział Wspierania Jednostek Pomocniczych Miasta

Na obszarach tych rośnie jednocześnie liczba osób w starszym wieku. Zjawisko to ilustruje załącznik nr 14.

4.2.3.2. Sytuacja pod względem społeczno – gospodarczym

Sytuacja społeczno – gospodarcza na terenie Śródmieścia jest zróżnicowana. Określa ją z jednej strony znaczna koncentracja funkcji administracyjnych, kulturalnych, handlowych i usługowych, które stworzyły z tego obszaru nowy, szeroki rynek pracy, z drugiej zniknęły z niego liczne miejsca pracy w zakresie przemysłu.

Negatywna sytuacja demograficzna Śródmieścia i proces degradacji jego wartości lokalizacyjnych – w szczególnym stopniu dla mieszkalnictwa – wywołuje tam już od dłuższego czasu proces negatywnej selekcji mieszkańców pod względem ich pozycji społecznej. Wzrasta na obszarze liczba osób bezrobotnych i ubogich.

Proces ten prowadzi do tworzenia się na terenie Śródmieścia dwóch poziomów społeczno – ekonomicznych. Pierwszym z nich jest duża aktywność podmiotów gospodarczych w zakresie handlu i usług, jak i wysoka liczba miejsc pracy w dziedzinie kultury, administracji i nauki, z drugiej w tym rynku pracy w coraz to mniejszym stopniu uczestniczą mieszkańcy Śródmieścia, co prowadzi do zjawiska ich marginalizacji i separacji od „świata gospodarki” tego terenu.

Innym wymiarem sytuacji śródmieścia jest zagrożenie regresem jeszcze tam istniejących obszarów aktywności społeczno – ekonomicznej, wynikająca z pogarszających się permanentnie wartości lokalizacyjnych, spowodowanych degradacją przestrzeni, substancji budynków i pogarszaniem się jakości struktury społecznej.

Na podstawie istniejących na terenie Śródmieścia warunków społeczno – ekonomicznych mieszkającej tam ludności, teren ten nosi znamiona obszaru kryzysowego. Dotyczy to bezrobocia – załącznik nr 9.

Także poziom ubóstwa na terenie Śródmieścia przekracza znacznie podobne wskaźniki na innych terenach miasta – załącznik nr 10.

Znacznie większy niż na innych, szczególnie peryferyjnych obszarach miasta, jest również na terenie Śródmieścia poziom przestępczości, liczony na 1000 mieszkańców. Badania wykazały jego szczególną koncentrację na obszarze Starego i tzw. Nowego Miasta (w ramach Ringu Stubben), jak i na obszarze historycznych przedmieść – załącznik nr 11.

Jednocześnie na terenie Śródmieścia odnotowano relatywnie niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców – załącznik nr 12 i wyższą aktywność inwestycyjną – załącznik nr 15.

4.2.3.3. Problemy struktury przestrzennej na tle innych zjawisk kryzysowych.

Z oceny analiz ogólnie miejskich wynika, że znaczenie Śródmieścia w ramach Miasta Poznania, stoi w wyraźnej sprzeczności z istniejącymi tam licznymi zjawiskami negatywnymi, stanowiącymi bariery i zagrożenia dla jego pożądanego rozwoju.

Sygnalizowane wyżej zagrożenia, zostały poddane dokładniejszej analizie na tle sytuacji ogólnie miejskiej.

Z powyższych zestawień wynika, że szczególnie obszar Śródmiejski określają znaczne czynniki negatywne. Podkreślić należy fakt, że również na tych obszarach większość przedstawicieli społeczności lokalnej dostrzega wyraźne znamiona zjawisk niekorzystnych i kryzysowych.

Potwierdzeniem tych ogólnych wniosków jest dokładniejsza analiza obszaru Śródmieścia. W zakresie czynników funkcjonalno – przestrzennych, stwierdzono wysoki poziom degradacji technicznej infrastruktury i zanieczyszczenia środowiska naturalnego głównie na terenie Śródmieścia – załącznik nr 13 oraz potencjały i zagrożenia stanu struktury funkcjonalno – przestrzennej – załącznik nr 17. w oparciu o materiały wykonane w ramach prac nad Studium

Uwarunkowań Zagospodarowania Przestrzennego miasta Poznania w Miejskiej Pracowni Urbanistycznej, o problematyce: ochrona konserwatorska; wartość estetyczna struktur przestrzennych; elementy struktury funkcjonalnej wpływające na rozwój miasta.

4.2.4. Wnioski z analiz dotyczących obszaru miasta

Syntezy wszystkich wyników dokonano przez porównanie wyników składowych obejmujących konsultacje społeczne (ankieta i wnioski o objęcie obszaru programem rewitalizacji – pkt 4.2.2.), analizę stanów kryzysowych (pkt 4.2.3.) i priorytety rozwojowe miasta (pkt 3.3.). Syntezę przedstawiono w załącznikach nr 16 i zbiorczo w formie zestawienia tabelarycznego zawierającego komplet elementów analizy. W tabeli przedstawiono:

- w kolumnie 2, wersalikami – obszary wskazane przez osoby ankietowane w konsultacjach społecznych, a pogrubioną czcionką – obszary które pogrupowano lub wydzielono w wyniku przeprowadzenia analiz stanów kryzysowych lub koncentracji złożonych wniosków;
- w kolumnach 3 – 7, charakterystykę poszczególnych obszarów ze względu na trzy podstawowe kryteria wyboru:
 - o priorytety wynikające ze strategii i planu rozwoju miasta (kolumna 3);
 - o wyniki analizy stanów kryzysowych i deficytów występujących na obszarze miasta (kolumna 4 i 5);
 - o wyniki konsultacji społecznych (kolumna 6 i 7);
- w kolumnie 4, dla określenia stanów kryzysowych w zakresie czynników społeczno – ekonomicznych, jako wskaźniki tzw. „twarde” przyjęto pięć cech:
 - o liczbę osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP przypadającą na 1000 mieszkańców (załącznik nr 9);
 - o liczbę osób korzystających z pomocy MOPR przypadającą na 1000 mieszkańców (zał. 10);

- o liczbę przestępstw przypadającą na 1000 mieszkańców (zał. 11);
 - o liczbę podatników prowadzących działalność gospodarczą przypadającą na 1000 mieszkańców (zał. 12);
 - o oraz brak i zły stan sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej (zał. 13);
- w kolumnie 4, cyfry oznaczające krotność jednoczesnego występowania stanów kryzysowych uszeregowano w kolejności zależnej od powierzchni występowania ds.: 3, 1 (na największej powierzchni występują 3 stany kryzysowe, na pozostałej 1 stan) i 2-3 (zbliżone powierzchnie występowania 2 i 3 stanów);
- waloryzację poszczególnych obszarów ze względu na trzy ww. kryteria wyboru:

„A” obszary o randze ponad-lokalnej (tj. strategicznym znaczeniu dla rozwoju miasta) i zdefiniowanej¹ strukturze funkcjonalno – przestrzennej, na których występują zjawiska kryzysowe, a jednocześnie możliwości rozwojowe i zainteresowanie opinii społecznej ich rewitalizacją;

„B” obszary o randze ponad-lokalnej (tj. strategicznym znaczeniu dla rozwoju miasta) i zdefiniowanej¹ strukturze funkcjonalno – przestrzennej, na których występują zjawiska kryzysowe, a jednocześnie możliwości rozwojowe i brak zainteresowania opinii społecznej ich rewitalizacją oraz obszary o randze lokalnej i zdefiniowanej¹ strukturze funkcjonalno – przestrzennej, na których występują zjawiska kryzysowe, a jednocześnie zainteresowanie opinii społecznej ich rewitalizacją;

„C” obszary o randze lokalnej i zdefiniowanej¹ strukturze funkcjonalno – przestrzennej, na których występują zjawiska kryzysowe, a nie wystąpiło zainteresowanie opinii społecznej ich rewitalizacją;

„D” obszary o randze lokalnej oraz niezdefiniowanej¹ strukturze funkcjonalno – przestrzennej, na których nie występują zjawiska kryzysowe lub na których występują zjawiska kryzysowe, a nie wystąpiło zainteresowanie opinii społecznej;

¹ Za „zdefiniowane” przyjęto struktury określone w Studium Uwarunkowań Z.P. jako kompletne, niekompletne, okaleczone i nieuporządkowane, a za „niezdefiniowane” struktury otwarte i rozpoczęte.

Lp.	Nazwa obszaru	Występowanie cech rozwojowych lub wskazujących potrzebę ochrony	Krotność występowania stanów kryzysowych w aspektach społeczno-ekonom.	Występowanie przeważających cech kompozycyjnych struktury funkcjonalno-przestrzennej (wg projektu Studium UiKZP)	Liczba osób ankietowanych, które wskazały obszar do rewitalizacji	Liczba złożonych wniosków o objęcie obszaru programem rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7
A1.	Chwaliszewo	obszar: skupienia atrakcji turystycznych o randze ponad lokalnej oraz o potencjale rozwojowym w zakresie usług, turystyki, rekreacji i dostępności komunikacją zbiorową, w strefie ochrony konserwatorskiej	5 – 4	Struktura niekompletna	73	7
A2.	Stara Rzeźnia	obszar: skupienia obiektów kultury, rekreacji i atrakcji turystycznych o randze ponad-lokalnej oraz o potencjale rozwojowym w zakresie usług, turystyki, rekreacji i dostępności komunikacją zbiorową, w strefie ochrony konserwatorskiej	5 – 4	Struktura niekompletna	69	1
A3.	Jeżyce w tym m.in: Dąbrowskiego, pętla jeżycka	obszar: skupienia obiektów nauki, kultury, gospodarki, usług, rekreacji i atrakcji turystycznych o randze ponad-lokalnej oraz o potencjale rozwojowym w zakresie usług, turystyki i dostępności komunikacją zbiorową, częściowo w strefie konserwatorskiej	5, 4, 2, 1	Struktura w części kompletna i niekompletna	36	9
A4.	Centrum w tym m.in: GARBARY, Rejon Północnej I BASZTA PRZY MASZTALARSKIEJ	obszar: szczególnego skupienia obiektów nauki, kultury, gospodarki, usług, rekreacji i atrakcji turystycznych o randze ponad-lokalnej oraz o potencjale rozwojowym w zakresie usług, turystyki, rekreacji i dostępności komunikacją zbiorową, w strefie ochrony konserwatorskiej	5, 4, 3 i 2	Struktura niekompletna	5	13
A5.	Grobla w tym m.in: Stara Gazownia	obszar: skupienia obiektów gospodarki i atrakcji turystycznych o randze ponad-lokalnej oraz o potencjale rozwojowym w zakresie usług, turystyki, rekreacji i dostępności komunikacją zbiorową, w strefie ochrony konserwatorskiej	5 – 4	Struktura niekompletna	45	0

Lp.	Nazwa obszaru	Występowanie cech rozwojowych lub wskazujących potrzebę ochrony	Krotność występowania stanów kryzysowych w aspektach społeczno-ekonom.	Występowanie przeważających cech kompozycyjnych struktury funkcjonalno-przestrzennej (wg projektu Studium UikZP)	Liczba osób ankietowanych, które wskazały obszar do rewitalizacji	Liczba złożonych wniosków o objęcie obszaru programem rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7
A6.	Ostrów Tumski w tym m.in: Cybina	obszar: skupienia obiektów nauki, kultury i atrakcji turystycznych o randze ponad-lokalnej, oraz o potencjale rozwojowym w zakresie usług, turystyki, rekreacji i dostępności komunikacją zbiorową, w strefie ochrony konserwatorskiej	5 – 2	Struktura okaleczona	9	1
A7.	PKP, Wolne tory, dworzec	obszar: o randze ponad-lokalnej oraz o potencjale rozwojowym w zakresie usług, turystyki, rekreacji i dostępności komunikacją zbiorową, w strefie ochrony konserwatorskiej	4, 5	Struktura okaleczona	11	0
A8.	Szyperska	obszar: o randze ponad-lokalnej oraz o potencjale rozwojowym w zakresie usług, turystyki, rekreacji i dostępności komunikacją zbiorową, w strefie ochrony konserwatorskiej	5 – 4	Struktura niekompletna	10	0
A9.	Wilda w tym m.in: CHŁAPOWSKIEGO CZESŁAWA, DOLNA WILDA, OGRÓD JORDANOWSKI, GÓRNA WILDA, FABRYCZNA, ROBOCZA,	obszar: skupienia obiektów nauki, kultury, gospodarki, usług, rekreacji i atrakcji turystycznych o randze ponad-lokalnej oraz o potencjale rozwojowym w zakresie usług, turystyki, rekreacji i dostępności komunikacją zbiorową, w strefie ochrony konserwatorskiej	4, 2, 3, 5 i 1	W części struktura kompletna, okaleczona i nieuporządkowana	113	7
A 10.	Łazarz w tym m.in: Rynek Łazarski, Chełmońskiego, Dolny Łazarz, Głogowska	obszar: skupienia obiektów nauki, kultury, gospodarki, usług, rekreacji i atrakcji turystycznych o randze ponad-lokalnej oraz o potencjale rozwojowym w zakresie usług, turystyki i dostępności komunikacją zbiorową, w strefie ochrony konserwatorskiej	4, 3, 2, 1	Struktura kompletna	52	10
A 11.	Śródka	obszar: skupienia obiektów kultury i atrakcji turystycznych o randze ponad-lokalnej oraz o potencjale rozwojowym w zakresie usług, turystyki i dostępności komunikacją zbiorową, w strefie ochrony konserwatorskiej	3 – 2	Struktura okaleczona	57	2

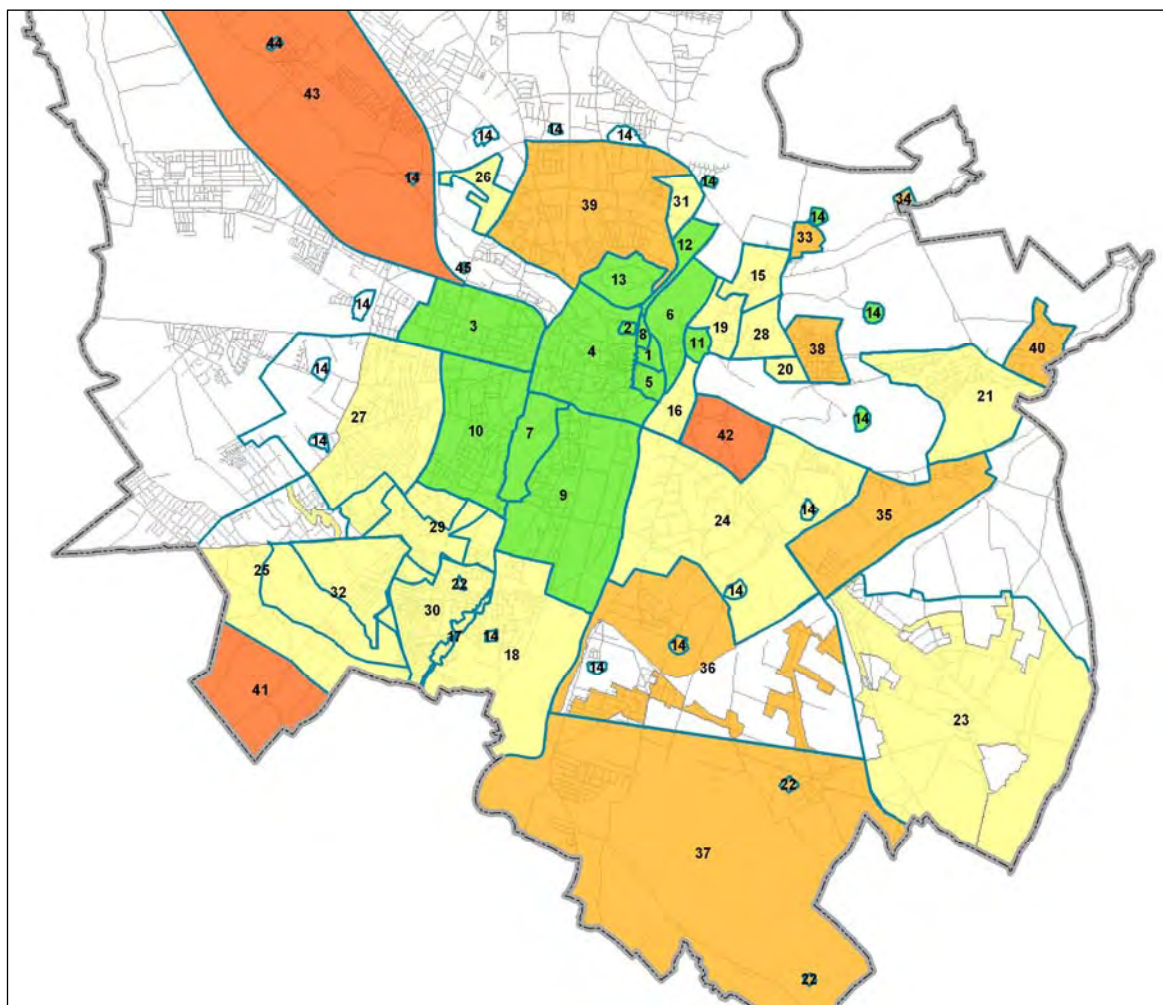
Lp.	Nazwa obszaru	Występowanie cech rozwojowych lub wskazujących potrzebę ochrony	Krotność występowania stanów kryzysowych w aspektach społeczno-ekonom.	Występowanie przeważających cech kompozycyjnych struktury funkcjonalno-przestrzennej (wg projektu Studium UikZP)	Liczba osób ankietowanych, które wskazały obszar do rewitalizacji	Liczba złożonych wniosków o objęcie obszaru programem rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7
A 12.	Szeląg	obszar: o randze ponad-lokalnej oraz o potencjale rozwojowym w zakresie usług, turystyki, rekreacji i dostępności komunikacją zbiorową, częściowo w strefie konserwatorskiej	3 – 2	W części struktura kompletna i niekompletna	0	1
A 13.	Cytadela	obszar: skupienia obiektów kultury i rekreacji o randze ponad-lokalnej oraz o potencjale rozwojowym w zakresie usług, turystyki, rekreacji i dostępności komunikacją zbiorową, w strefie ochrony konserwatorskiej	2	Struktura kompletna	0	1
A 14.	Pierścień fortyfikacji po pruskich	obszar: skupienia obiektów kultury, o randze ponad-lokalnej, oraz o potencjale rozwojowym w zakresie usług, turystyki i rekreacji, w strefie ochrony konserwatorskiej	1, 0, 2	W części struktura okaleczona	0	2
B 15.	Główna	obszar: o randze lokalnej	4, 3, 2	Struktura okaleczona	89	2
b 16.	Piotrowo	obszar: skupienia obiektów kultury nauki o randze ponad-lokalnej, oraz o potencjale rozwojowym w zakresie usług i rekreacji	2	Struktura niekompletna, okaleczona i nieuporządkowana	0	0
B 17.	Opolska	obszar: o randze lokalnej	2, 1	Struktura kompletna	31	3
B 18.	Dębiec	obszar: o randze lokalnej	1, 2	W części struktura kompletna, okaleczona i otwarta	16	4
B 19.	Zawady	obszar: o randze lokalnej	1, 3, 2	W części struktura kompletna i okaleczona	12	1
B 20.	Osiedle Maltańskie	obszar: o randze lokalnej	3, 2	Struktura nieuporządkowana	0	1
B 21.	ANTONINEK	obszar: o randze lokalnej	3, 2	W części struktura kompletna, niekompletna i otwarta	2	0
B 22.	Tereny baraków mieszkalnych (ul: Nowotarska, Czechosłowacka, Sypniewo)	obszar: o randze lokalnej	2, 3	W części struktura kompletna niekompletna i otwarta	0	3
B 23.	Szczepankowo	obszar: o randze lokalnej	2, 1, 3	W części struktura niekompletna, nieuporządkowana i otwarta	0	1

Lp.	Nazwa obszaru	Występowanie cech rozwojowych lub wskazujących potrzebę ochrony	Krotność występowania stanów kryzysowych w aspektach społeczno-ekonom.	Występowanie przeważających cech kompozycyjnych struktury funkcjonalno-przestrzennej (wg projektu Studium UikZP)	Liczba osób ankietowanych, które wskazały obszar do rewitalizacji	Liczba złożonych wniosków o objęcie obszaru programem rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7
B 24.	Rataje	obszar o randze lokalnej	1, 2	W części struktura niekompletna, kompletna i nieuporządkowana	0	4
B 25.	Obszar w pdn.-zach. cz. Miasta (7 rad osiedli)	obszar: o randze lokalnej	1, 2, 3	W części struktura okaleczona, kompletna, nieuporządkowana i otwarta	0	1
B 26.	Dojazd	obszar: o randze lokalnej	1	Struktura nieuporządkowana	15	2
B 27.	Grunwald	obszar o randze lokalnej częściowo w strefie konserwatorskiej	0, 2 – 1	w części struktura kompletna, niekompletna, nieuporządkowana i otwarta	5	5
B 28.	KOMANDORIA	obszar: o randze lokalnej	1	Struktura nieuporządkowana i okaleczona	3	0
B 29.	GÓRCZYN w tym m.in: GŁOGOWSKA	obszar: o randze lokalnej	2 – 1	W części struktura okaleczona i kompletna	3	0
B 30.	Świerczewo	obszar: o randze lokalnej	1, 2	Struktura kompletna-	0	2
B 31.	Wilczak- Lechicka-Hawelańska- Włodarska	obszar: o randze lokalnej	1, 2	Struktura nieuporządkowana	0	1
B 32.	Kopanina	obszar: o randze lokalnej	1	Struktura nieuporządkowana i otwarta	0	2
C 33.	Karolin	obszar: o randze lokalnej	4, 3	W części struktura nieuporządkowana i okaleczona	0	0
C 34.	Janikowo	obszar: o randze lokalnej	4	Struktura nieuporządkowana	0	0
C 35.	Franowo, Kobylepole	obszar: o randze lokalnej	2, 3	W części struktura niekompletna, nieuporządkowana i rozpoczęta	0	0
C 36.	Starołęka Mała, Minikowo, Garaszewo, Pokrzywno	obszar: o randze lokalnej	2, 3, 1	W części struktura niekompletna, okaleczona, nieuporządkowana i otwarta	0	0
C 37.	Starołęka Wielka, Marlewo, Głuszyna, Krzesiny	obszar: o randze lokalnej	1, 2	W części struktura niekompletna, kompletna i otwarta	0	0
C 38.	Warszawskie	obszar: o randze lokalnej	1, 2	W części struktura kompletna i nieuporządkowana	0	0
C 39.	Winogrody	obszar: o randze lokalnej	1, 2	W części struktura kompletna, niekompletna i nieuporządkowana	0	0
C 40.	Zieliniec	obszar: o randze lokalnej	1, 2	W części struktura kompletna, niekompletna i otwarta	0	0

Lp.	Nazwa obszaru	Występowanie cech rozwojowych lub wskazujących potrzebę ochrony	Krotność występowania stanów kryzysowych w aspektach społeczno-ekonom.	Występowanie przeważających cech kompozycyjnych struktury funkcjonalno-przestrzennej (wg projektu Studium UiKZP)	Liczba osób ankietowanych, które wskazały obszar do rewitalizacji	Liczba złożonych wniosków o objęcie obszaru programem rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7
D\	Rejon węzła Komorniki	obszar: o randze lokalnej	2, 3	Struktura rozpoczęta i otwarta	0	0
D 41.	Łacina	obszar: o randze lokalnej	2	Struktura rozpoczęta	0	0
D 42.	Strzeszyn – osiedle	obszar: o randze lokalnej	1	Struktura rozpoczęta i otwarta	0	0
C 43.	Strzeszyn – budynek	obszar: o randze lokalnej	1	Struktura rozpoczęta	0	1
D 44.	Pływalnia przy ul.Niestachowskiej	obszar: o randze lokalnej	0	Struktura otwarta	0	1
45.	Wnioski ogólne	-	-	-	0	3

Trzeba zauważyć, że wspólnym i nie budzącym kontrowersji obszarem, z punktu widzenia trzech wyżej omówionych kryteriów wyboru, jest Śródmieście Poznania w granicach II ramy komunikacyjnej. Wstępne analizy stanu struktury przestrzenno – funkcjonalnej i społeczno – ekonomicznej, jak i dotychczasowa działalność inwestycyjna na obszarze Śródmieścia, wskazują na istnienie tam potencjałów i walorów rozwojowych, zainteresowania prywatnego i publicznego sektora inwestycyjnego, a jednocześnie istnienia niezwykle poważnych deficytów i zagrożeń. Równoczesność występowania obu tych czynników (pozytywnych i negatywnych) w zasadniczym stopniu utrudnia pełnienie przez obszar Śródmieścia jego podstawowych funkcji oraz nie gwarantuje takiego rozwoju, jaki wyznacza mu polityka rozwojowa miasta i jej cele strategiczne.

Należy podkreślić, iż istnieją również obszary, na których występują zjawiska kryzysowe i znaczne niekiedy zainteresowanie opinii społecznej ich rewitalizacją, lecz nie mają one zasadniczego znaczenia dla polityki rozwojowej miasta. Wymienione w ww. tabeli obszary ilustruje niżej zamieszczona mapa.

Zgodnie ze stanowiskiem Doraźnej Komisji RMP ds. Rewitalizacji (załącznik nr 18):

- zaakceptowano podział rozpatrywanych obszarów w czterech kategoriach A-D;
- uznano, iż w pierwszej kolejności powinny zostać poddane rewitalizacji obszary wymienione w zestawieniu tabelarycznym, w pozycjach 1-14, oznaczone symbolem „A” (kolor zielony na rysunku);
- zaproponowano, aby w dalszej kolejności zwrócić szczególną uwagę na obszary wymienione w zestawieniu tabelarycznym, w pozycjach 15-32, oznaczone symbolem „B” (kolor żółty na rysunku);

4.2.5. Uzasadnienie wyboru obszaru Miejskiego Programu Rewitalizacji

4.2.5.1. Obszar Śródmieścia – obszarem wiodącym dla rozwoju Miasta Poznania

Obszar Śródmieścia stanowi doniosły przykład rozwoju środkowoeuropejskiego osadnictwa grodowego a następnie miejskiego ostatniego tysiąclecia. Obejmuje obszary związane z początkami osadnictwa z IX i X wieku (Ostrów Tumski, Zagórze), średniowiecznych lokacji miasta (Śródka, Stare Miasto), obszaru miasta założonego na przełomie XVIII i XIX wieku tzw. Nowe Miasto w ramach Ringu Stubbena) i historycznych przedmieść, włączonych do miasta w pocz. XX wieku (Św. Łazarz, Jeżyce, Wilda, Główna, Zawady). Równocześnie obejmuje w zdecydowanej większości zabudowę historyczną, pochodzącą z X – XXI wieku. Występują tam relikty obiektów wczesnośredniowiecznych, średniowiecznych, nowożytnych i nowoczesnych. Reprezentują przykłady budownictwa reprezentacyjno – publicznego, sakralnego, mieszkaniowego, militarnego i infrastrukturalnego. Są to obiekty o wysokiej wartości historyczno – kulturowej i artystycznej, w tym obiekty o znaczeniu europejskim, jak i wybitnym znaczeniu dla kultury narodowej. Szczególne znaczenie ma symboliczno – narodowy charakter obszaru Ostrowa Tumskiego, stanowiący pomnik początków polskiego chrześcijaństwa i polskiej cywilizacji państwowej. Na obszarze programu występuje większość obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Obszar stanowi zwartą, przestrzennie i architektonicznie zróżnicowaną zabudowę, obejmującą planowo założony układ urbanistyczny, oparty o siatkę ulic, systemy placów, terenów zielonych i koryta Warty oraz Cybiny, mosty, wiadukty i ciągi tras nadbrzeżnych. Śródmieście stanowi obszar Miasta Poznania, o wysokiej koncentracji funkcji mieszkaniowych, handlowo – usługowych, religijnych, administracyjnych, kulturalnych i naukowych, dobrze zintegrowany z głównymi elementami systemu transportu miasta, równocześnie zawierający w sobie istotne węzły i elementy lokalnych, regionalnych, narodowych i europejskich systemów transportu drogowego, kolejowego i wodnego. System transportu na obszarze programu powiązany jest bezpośrednio z nadrzędnym systemem miasta – dróg wylotowych, głównych obwodnic, ram komunikacyjnych i mostów oraz dojazdu do autostrady Berlin – Warszawa. Jest dobrze

zintegrowany z ogólnomiejskim systemem komunikacji publicznej – liniami tramwajowym i autobusowymi. Na północ, południe i zachód od obszaru programu, rozpościerają się znaczące dla Miasta Poznania obszary zurbanizowane w ramach których znajdują się wielkie skupiska osiedli mieszkaniowych i terenów o funkcjach przemysłowo – usługowych, jak i rekreacyjnych i wartościowych obszarów ekologicznych. Do obszaru programu prowadzą kliny zieleni, stanowiące jeden z najistotniejszych elementów ogólnomiejskiej struktury przestrzennej Miasta Poznania.

Na obszarze programu zlokalizowanych jest większość miejsc pracy w sektorach lokalnej i ponad-lokalnej administracji, instytucji kulturalnych i naukowych, a także znaczna liczba miejsc pracy związanych z handlem, gastronomią, hotelarstwem, oraz turystyką i rekreacją.

Wyjątkowo wysokie walory historyczno – kulturowe i przestrzenno – funkcjonalne obszaru programu, decydują o jego wyjątkowym znaczeniu dla identyfikacji mieszkańców Miasta Poznania.

4.2.5.2. Obszar Śródmieścia obszarem kryzysowym

Deficyty i zagrożenia obszaru Miejskiego Programu Rewitalizacji wynikają z mających tam miejsce negatywnych zjawisk i procesów naruszających jego podstawowe wartości historyczno – kulturowe, przestrzenno – funkcjonalne oraz społeczno – ekonomiczne, prowadząc do sytuacji, że obszar ten nie jest obecnie w stanie w zadawalający sposób wypełniać swych funkcji, wynikających z jego endogenicznych wartości. Obniża to jego znaczenie w ramach przestrzeni ogólnomiejskiej i hamuje jego pożądaný rozwój.

Głównymi deficytami obszaru są:

- Dezintegracja jego struktury przestrzennej, osłabienie i degradacja jego struktury funkcjonalnej oraz dekapitalizacja substancji.
- Wyższe od przeciętnych miejskich: poziom bezrobocia i liczba mieszkańców uprawnionych do pomocy socjalnej, przestępczości.

- Procesy demograficzne, polegające na ponadprzeciętnym spadku ilości mieszkańców w stosunku do pozostałych rejonów miasta.

Głównymi zagrożeniami są:

- Degradacja wartości historyczno – kulturowych obszaru.
- Utrata symboliczno – kulturowego, przestrzenno – funkcjonalnego i społeczno – ekonomicznego znaczenia obszaru jako centralnego elementu struktury ogólnomiejskiej Miasta Poznania.
- Utrata znaczenia Miasta Poznania jako ośrodka obszaru metropolitalnego i metropolii o znaczeniu ogólnokrajowym o powiązaniach europejskich
- Zahamowanie ogólnego rozwoju Miasta Poznania.

4.2.5.3. Podsumowanie

W świetle wyżej wyszczególnionych deficytów i zagrożeń, omawiany teren nosi wszystkie znamiona obszaru kryzysowego, którego sytuacja przestrzenno – funkcjonalna, społeczno–ekonomiczna i w zakresie ochrony wartości historyczno –kulturowych stanowi zagrożenie dla pożądanego rozwoju ogólnomiejskiej przestrzeni Miasta Poznania i jego społeczności lokalnej. Sytuacja ta jest również zagrożeniem dla sprawnego spełniania przez Miasto Poznań swej funkcji, zgodnej z zapisami planów i strategii europejskich, narodowych i regionalnych.

Zakres deficytów i zagrożeń obszaru, powoduje, że stanowi on obszar kryzysowy wymagający interwencji rewitalizacyjnej, polegającej na realizacji szeroko zakrojonych działań, skierowanych na jego kompleksową odnowę i rozwój. Osiągnięcie oczekiwanych rezultatów (poprawy sytuacji) może nastąpić poprzez realizację projektów przygotowywanych i wdrażanych w oparciu o Miejski Program Rewitalizacji z wykorzystaniem mechanizmów zintegrowanego finansowania z funduszy prywatnych, gminnych, narodowych i europejskich.

4.3. CELE I ZADANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

W oparciu o analizy sytuacji przestrzennej i społeczno – ekonomicznej Śródmieścia Poznania jako cel Miejskiego Programu Rewitalizacji uznaje się rewitalizację obszaru Śródmieścia, skierowaną na:

- rozwój jego walorów przestrzennych, historyczno–kulturowych i symboliczno–identyfikacyjnych;
- likwidację zjawisk degradacji i dekapitalizacji przestrzeni i substancji budowlanej;
- istotną poprawę sytuacji życia, pracy i zamieszkania społeczności lokalnej;
- zapobieganie procesom wykluczenia, marginalizacji i segregacji społecznej;
- tworzenie warunków dla zrównoważonego rozwoju funkcji handlu i usług sprzyjających rozwojowi miejsc pracy;
- poprawę systemu transportu publicznego;
- poprawę warunków ekologicznych.

Działania te mają sprzyjać rozwojowi Miasta Poznania:

- jako metropolii o znaczeniu ponadregionalnym o powiązaniach europejskich;
- jako miejsca lokalizacji nowoczesnego przemysłu i technologii oraz central zarządzania gospodarką i handlem;
- jako najważniejszego centrum regionalnego;
- jako ośrodka nauki i kultury o znaczeniu ponadregionalnym i europejskim;
- jako celu turystyki krajowej i zagranicznej;
- jako symbolu początków chrześcijaństwa i cywilizacji Państwa Polskiego;
- jako obszarowi o zrównoważonej strukturze społecznej;

Dla osiągnięcia tych celów Miejski Program Rewitalizacji obejmować będzie następujące zadania:

W zakresie przestrzennym:

- Pokonanie dezintegracji przestrzennej Śródmieścia spowodowanej działaniami urbanistycznymi lat 70-tych (Trasa Solna, Ostrów Tumski, Śródką, tereny koryta Warty, północne obszary Starego Miasta, braki w zabudowie na głównych ulicach miasta np. na ul. Św. Marcin, 27 Grudnia i Piekary) oraz skutkami dezindustrializacji oraz degradacji terenów kolei, dawnej infrastruktury miejskiej i wojska (obszary po przemysłowe, po wojskowe, po portowe i po kolejowe);
- Przywrócenie znaczenia i walorów przestrzennych oraz nośności symbolicznej obszaru Ostrowa Tumskiego;
- Restrukturyzacja obszaru Cytadeli w celu zintegrowania w jej przestrzeni wartości historycznych, pamięci narodowej, funkcji rekreacyjno turystycznych i walorów ekologicznych;
- Odnowa zasobów budowlanych Starego Miasta, Śródką, Ostrowa Tumskiego, Nowego Miasta (w zakresie Ringu Stubbena) oraz historycznej zabudowy Jeżyc, Łazarza i Wildy;
- Odnowa i zwiększenie potencjału istniejących obszarów zieleni w Śródmieściu;
- Modernizacja starego systemu kanalizacji ogólnospławnej

W zakresie funkcjonalnym:

- Zintegrowanie realizacji Traktu Królewsko – Cesarskiego z działaniami rewitalizacyjnymi na terenie Śródmieścia;
- Kompleksowa realizacja systemu transportu i parkowania, oparta o zasady uspokojenia ruchu i priorytet komunikacji publicznej;
- Rozwój funkcji nowych technologii i wysokiej jakości powierzchni biurowych oraz funkcji kongresowych oraz integracja tych działań z projektami restrukturyzacji i odnowy Śródmieścia;

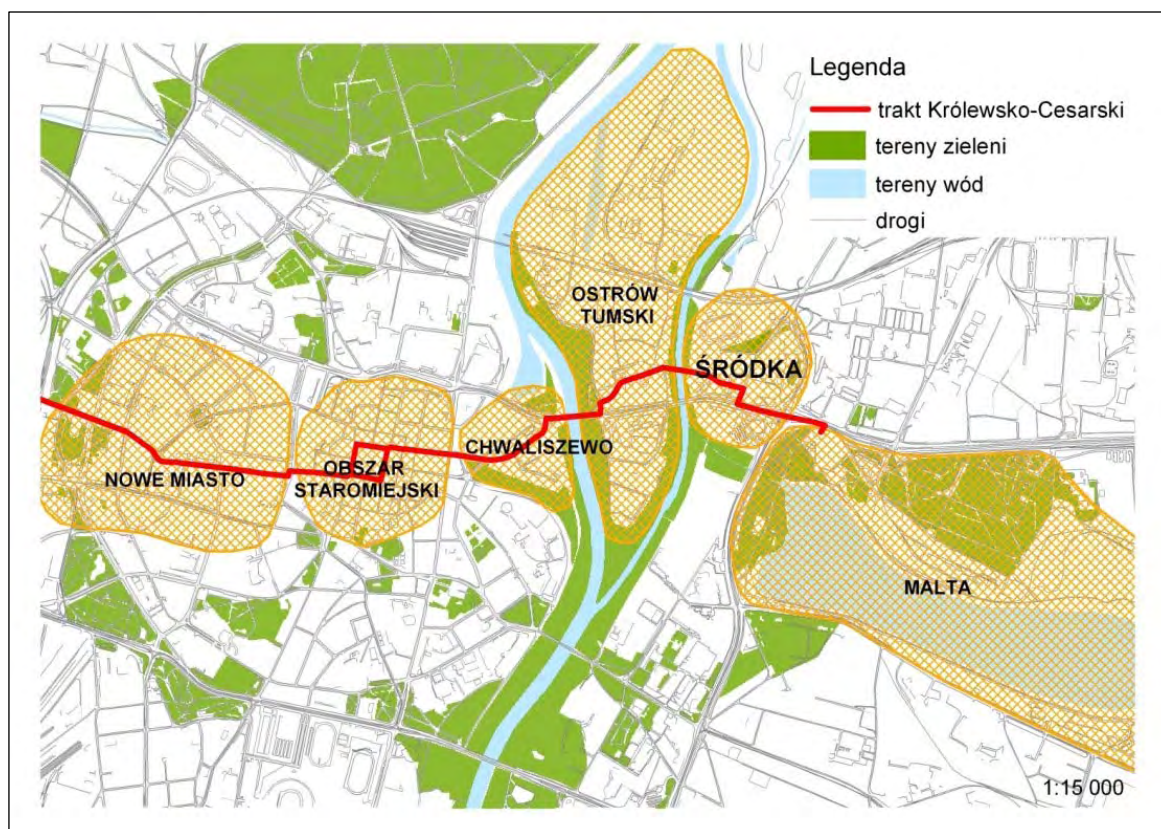
- Wzmocnienie atrakcyjności i zakresu funkcji handlowych drogą realizacji nowych centrów wielofunkcyjnych na obszarze Centrum i opracowanie koncepcji zrównoważonego rozwoju handlu i usług dla Śródmieścia;
- Doprowadzenie do uzyskania zrównoważonej struktury mieszkalnictwa na obszarze Śródmieścia;
- Wzmacnianie funkcji kulturalnych w oparciu o rozwój istniejących instytucji kultury i sztuki oraz aktywizację inicjatyw kulturalnych i integrację tych działań z projektami restrukturyzacji i odnowy Śródmieścia;
- Wzmacnianie funkcji naukowych drogą koncentracji i rozwoju lokalizacji wyższych uczelni i zapobieganie peryferyzacji tych funkcji oraz integracja tych działań z projektami restrukturyzacji i odnowy Śródmieścia;
- Rozwój infrastruktury turystycznej w zakresie informacji i szeroko dostępnych funkcji hotelowych oraz integracja tych działań z projektami restrukturyzacji i odnowy Śródmieścia;

W zakresie społeczno – ekonomicznym:

- Rozwój partycypacji społecznej w ramach przygotowywania i wdrażania Miejskiego Programu Rewitalizacji, w celu zwiększenia aktywności i identyfikacji społecznej oraz zwiększenia wpływu obywateli na decyzje administracyjno – polityczne w ramach przygotowywania i wdrażania programu;
- Działania skierowane na kształcenie i podnoszenie kwalifikacji grup społecznych wykluczonych z rynku pracy i zagrożonych bezrobociem na obszarach objętych Miejskim Programem Rewitalizacji w celu ich ponownej integracji z rynkiem pracy;
- Działania skierowane na stabilizację mieszkańców na terenie Śródmieścia i rozwijanie w jego zasobach szeroko dostępnych i zróżnicowanych powierzchni mieszkalnych, zapobieganie „ucieczce” mieszkańców z obszaru Śródmieścia;
- Organizacja centrów managementu projektów i doradztwa w dzielnicach objętych Miejskim Programem Rewitalizacji.

5. OBSZAR MIEJSKIEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

W ramach Śródmieścia Poznania, wybrano jako **pilotażowy** obszar historycznej dzielnicy Śródka. Obszar, który wraz z Ostrowem Tumskim, Chwaliszewem i Obszarem Staromiejskim posiada kluczowe znaczenie przestrzenno – funkcjonalne dla Centrum Miasta Poznania, położony jest między zachodnimi starymi dzielnicami miasta i największym poznańskim obszarem rekreacyjnym Malta oraz rozwojowymi wschodnimi terenami miasta, przy głównym śródmiejskim odcinku Warty.

5.1. NAZWA OBSZARU

Obszar pilotażowy „Śródka”

5.2. ZASIĘG I PODSTAWOWE DANE OBSZARU

Granice obszaru pilotażowego „Śródka” stanowią:

- od północy – południowa granica terenów kolejowych linii Berlin – Warszawa;
- od wschodu – ulica Podwale i Jana Pawła II;
- od południa – rzeka Cybina;
- od zachodu – zachodnia skarpa rzeki Cybiny (tzw. „kanał ulgi”);

Powierzchnia obszaru: 26,2 ha

Podstawowe dane obszaru:

Liczba budynków mieszkalnych: 41 (w tym 16 z usługami w parterach)

Liczba budynków o funkcjach usługowych: 26

Liczba budynków gospodarczych: 46

Liczba mieszkańców: 1000

Powierzchnia obszaru do zabudowania: 2,48 ha

Liczba bezrobotnych: ok. 120 ²

Liczba mieszkańców korzystających z pomocy społecznej: ok. 100 ²

Liczba mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą: 60

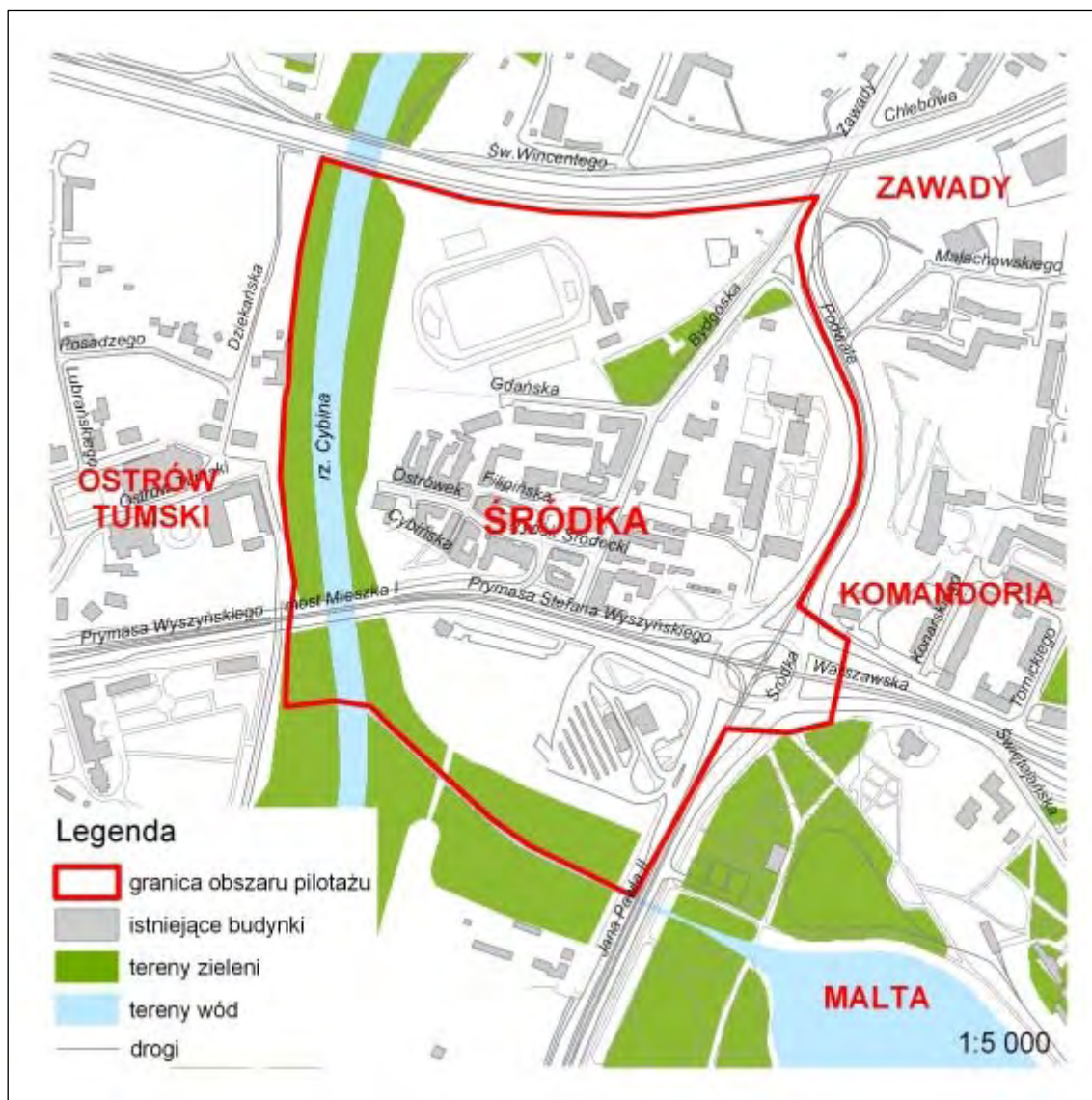
Odsetek podatników PIT w pierwszej grupie podatkowej: 98 %

Średni roczny dochód na podatnika PIT: 15 000 zł

Liczba zgłoszonych przestępstw ogółem (2004 r.): 46

² Wielkości przybliżone, interpolowane na podstawie danych MOPR, PUP, Izby Skarbowej i Miejskiej Komendy Policji

Uwarunkowania funkcjonalno-przestrzenne Śródki przedstawia załącznik nr 19, a inwentaryzację fotograficzną załącznik nr 20.

5.3. UWARUNKOWANIA HISTORYCZNE

Śródka kształtowała się w nieuchwytny źródłowo sposób najpierw jako osada służebna kompleksu na Ostrowie Tumskim. Obecny teren Śródki składa się właściwie z dwóch składników, przez wieki funkcjonujących na całkowicie odrębnych statusach prawnych. Chodzi o miasto biskupie Śródka oraz miasto kapitulne Ostrówek. Ten ostatni jest dziś szczególnie trudno uchwytny, mimo

że zachowały się źródła. Wiemy, że istniał między Ostrowem Tumskim i Śródką, co poświadcza krótka ulica o tej nazwie. Brak niestety jakichkolwiek przekazów kartograficznych pozwalających zapoznać się z pierwotną sytuacją topograficzną. Domyślamy się, zgodnie z nazwą, że była to niewielka wysepka w nurcie Cybiny, na tyle stabilna, że mogła się na niej wykształcić stała osada, w źródłach znamy stałych mieszkańców tego miejsca już w pierwszej połowie XIV w. W miarę upływu czasu uzyskała status osobnego miasta, rządzonego na prawie polskim, później magdeburskim. Z powodu braku rozstrzygających badań można wyłącznie snuć przypuszczenia co do stosunków przestrzennych Ostrówka. Wskazać tu należy zbieg ulic Ostrówek, Śródką, Filipińskiej i św. Jacka, jako miejsca, jak się zdaje, o istotnym znaczeniu. Rozwidlenie się ulic Śródką i Filipińskiej może być nie tylko wynikiem skupiania się ciągów komunikacyjnych przechodzących przez Rynek Śródecki i omijających od północy lub od południa kościół tam stojący ale także skupiających się w punkcie przejścia przez bród lub most, na nurcie odnogi Cybiny. W tym wypadku, ulica św. Jacka znaczyłaby linię przepływu tego ciek. Z elementów zagospodarowania Ostrówka zachowała się główna oś komunikacyjna (ulica Ostrówek), także zachowany w podziałach własnościowych układ ulic i nieruchomości od południa może być pozostałością pierwotnego zagospodarowania Ostrówka, z rodzajem nieregularnego placyku połączonego krótkim odcinkiem ulicy Cybińskiej.

Czas powstania Śródki jest nieporównanie starszy. Pierwszą wzmiankę źródłową, z 1231 r., uznać trzeba za wyjątkowo późną. Mówi ona o istniejącym już kościele św. Małgorzaty. Wezwanie to rozpowszechniło się w Europie po rozpoczęciu wojen krzyżowych. Próbuąc wskazać czas, w którym osada śródecka mogła zacząć się zawiązywać, wskazać trzeba na fakt istnienia w 1187 r. leżącego poblizu, ale znacznie dalej od kompleksu na Ostrowie Tumskim kościoła św. Michała, będący albo poprzednikiem albo wcześniejszym wezwaniem obecnego kościoła św. Jana. Oznaczać to musi znacznie intensywniejsze wczesne użytkowanie terenów na wschód od Ostrowa Tumskiego już w XII, może nawet w XI w. Wydaje się, że najpierw osada, później miasto dopełniały funkcje głównego ośrodka od czasu, gdy na Ostrowie zabrakło miejsca pod dalszą zabudowę. Mogło to nastąpić już w XI stuleciu.

Później, najwcześniej w końcu XII w. nastąpiło wytyczenie obszernego rynku, placu zbliżonego do prostokąta, na którym znalazł się kościół. Podkreślić trzeba wagę tego obiektu urbanistycznego, jako najstarszego zachowanego śladu kształtowania przestrzeni w Poznaniu. Mimo braku murów obronnych, w XIII w. właśnie Śródka pełniła rolę miasta, po lokacji Poznania na lewym brzegu była określana „starym miastem”. Kreowanie nowego miasta na zachodnim brzegu Warty, jego intensywny rozwój od początku XV w. spowodował stagnację rozwoju Śródki, która uzyskała status faktycznego przedmieścia. Ważnym wydarzeniem w życiu tego miasteczka – przedmieścia była budowa nowego gotyckiego kościoła parafialnego w XIV lub XV w., kolejnymi o podobnym charakterze wydarzeniami było osadzenie po połowie XVII w. na zboczu wzgórza górującego od wschodu, reformatów oraz drugiego zakonu filipinów przy kościele św. Małgorzaty. Reformaci po kilku dziesiątkach lat utrzymywania zabudowań drewnianych wzniesli w ostatnich dwóch dekadach wieku kościół i klasztor, po kasacie w XIX w. przeznaczony dla zakładu głuchych. Filipini nieduży klasztor wzniesli przy ulicy Filipińskiej dopiero w XVIII w.

W okresie zaborów, w bezpośrednim sąsiedztwie Śródki przebiegł odcinek obwarowań pruskich ujmujących Poznań. Najistotniejszym elementem był wielki fort Prittwitz, ulokowany na wschód od zabudowań poreformackich, na szczycie nazywanym wzgórzem reformackim. Jego rdzeń otrzymał rzut niepełnego owalu, dominował nad dzielnicą. Dwoma pozostałymi elementami twierdzy wpływającymi bezpośrednio na Śródkę były dwie bramy, wyprowadzające ruch z miasta: Bydgoska, na północ, Warszawska, na wschód. Ta ostatnia otrzymała formę wyraźnie nawiązującą do bram starożytnego Rzymu. Po zniesieniu zakazu wysokiej zabudowy na przełomie XIX i XX w. w krótkim czasie nastąpiła pełna wymiana zabudowy. Proces zabudowywania terenów na to przeznaczonych nie zakończył się do dziś. Wszystkie elementy twierdzy zostały usunięte w okresie międzywojennym lub po wojnie. Po rozbiórce fortu, przebito w jego miejscu ulicę Podwale.

5.4. WALORY I POTENCJAŁY

Obszar Śródki jest terenem chronionego układu urbanistyczno – architektonicznego. Jest jednocześnie terenem historycznie związanym z rzeką Cybiną, Wartą i Ostrowem Tumskim - terenem o najwyższym znaczeniu symbolicznym i historyczno – kulturowym rangi europejskiej, ogólnonarodowej, regionalnej i lokalnej, miejscem określającym początek chrześcijaństwa i cywilizacji państwowej. Tereny Śródki, Ostrowa Tumskiego i Obszar Staromiejski wraz z śródmiejskimi odcinkami rzeki Warty i Cybiny są zwornikiem zachodnich i wschodnich dzielnic miasta o znaczeniu historycznym, kulturowym, rekreacyjnym i usługowym. Są to obszary wyjątkowo istotne dla rozwoju Centrum miasta.

Teren Śródki jest objęty ochroną konserwatorską i archeologiczną, miejscem bogatym w zabytki architektury i sztuki o wysokim znaczeniu w skali narodowej.

Posiada wyjątkowo duży potencjał dla turystyki i rekreacji. Jest położony na początku Traktu Królewsko-Cesarskiego i na styku z największym terenem rekreacyjnymi miasta, Małą.

5.5. DEFICYTY I ZAGROŻENIA

Znaczną część Śródki obejmują tereny zdegradowane przestrzennie i funkcjonalnie oraz zabudowa wymagająca odnowy i uzupełnienia.

Tereny zdegradowane obejmują obszary zabudowane, zdziczałe obszary zieleni i nadbrzeża koryta Cybiny.

To właśnie tu, na Śródce i Ostrowie Tumskim przeprowadzono w latach 60/70 dwudziestego wieku jedną z najbardziej dramatycznych decyzji dotyczących rozwiązań przestrzennych w historii miasta. Wyspa oraz Śródka zostały przecięte szeroką trasą komunikacyjną o znaczeniu międzydzielnicowym i tranzytowym. Zniszczyło to rozległe ogrody przy pałacu arcybiskupim i seminarium duchownym. Odseparowało obszary przykatedralny i Zagórza, na Śródce unicestwiło cały południowy obszar dzielnicy, przechodząc przez południowy kraniec Rynku Śródeckiego. Powstał przypadkowy widok na dolinę Warty, eksponujący kalekę, obciętą strukturę tej swoistej dzielnicy – miasteczka.

Wspomniana trasa o wyjątkowo dużym natężeniu ruchu dezintegruje teren przestrzennie i funkcjonalnie oraz w poważnym stopniu ogranicza istniejące funkcje przestrzenne.

Dostępność do obszaru Śródki jest poważnie ograniczona brakiem bezpiecznych ciągów pieszych i rowerowych. Brak jest, istniejącego dawniej, połączenia z obszarem historycznego Ostrowa Tumskiego, jak i zintegrowania całego obszaru, w tym nadbrzeży koryta Cybiny i Warty systemem ciągów pieszych. Brak jest również możliwości dostępu do Śródki od strony rzeki.

Degradacja obszaru i jego dezintegracja przestrzenna uniemożliwia realizowanie korzystnych dla tego terenu, pożądanych funkcji w nawiązaniu do wysokich wartości historyczno – kulturowych i potencjału turystycznego.

Funkcje usługowe, turystyczne i kulturowe są zredukowane do wymiaru grożącego całkowitą izolacją tego obszaru od ważnych obszarów Centrum, jak i innych obszarów miasta.

Istniejące funkcje mieszkalne i substancja budowlana ulega postępującej dekapitalizacji, względnie utracie wartości lokalizacyjnych.

Istniejąca sytuacja, wyłącza teren Śródki z przestrzenno – funkcjonalnego systemu miasta i grozi również jego dalszą degradacją.

Sytuacja przestrzenno – funkcjonalna Śródki, stanowi barierę dla skutecznej realizacji Misji Miasta Poznania w tym rejonie. Stanowi przez to istotną przeszkodę w realizowaniu głównych celów rozwojowych miasta.

5.7. SPODZIEWANE EFEKTY REWITALIZACJI

Rewitalizacja obszaru Śródki przyczyni się do:

- Uzyskania przez miasto nowych funkcji usługowych i kulturalnych, przyczyniających się do rozwoju miasta jako metropolii, przywrócenia obszarowi jego znaczenia jako ważnego miejsca historyczno-kulturowego związanego z początkiem polskiej państwowości oraz celu turystycznego, w powiązaniu z Ostrowem Tumskim i Traktem Królewsko-Cesarskim.
- Wzrostu poczucia tożsamości narodowej, regionalnej i lokalnej oraz poczucia więzi z europejskim obszarem kulturowym i cywilizacyjnym.
- Przywrócenia Śródce integracji przestrzenno-funkcjonalnej z resztą miasta.
- Odzyskania możliwości rozwoju walorów przestrzenno-funkcjonalnych i wartości historyczno-kulturowych oraz ekologiczno-krajobrazowych.
- Poprawy i zwiększenia atrakcyjnych, śródmiejskich lokalizacji mieszkaniowych.
- Powstania obszarów o wysokich walorach krajobrazu kulturowego i naturalnego, funkcji rekreacyjnych i turystycznych.
- Poprawy systemu transportu w mieście, w zakresie rozwoju systemu dróg pieszych i tras rowerowych.
- Powstania nowych miejsc pracy na obszarze kultury, usług turystyki i rekreacji.

6. PLANOWANE DZIAŁANIA W LATACH 2006 – 2007 I W LATACH NASTĘPNYCH NA OBSZARZE PILOTAŻOWYM MIEJSKIEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

6.1. ZESTAWIENIE ZBIORCZE PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

Nr	Nazwa działania (projektu)	Termin realizacji	Wnioskodawca / Beneficjent	Szacunkowe koszty realizacji w zł i euro ³	Typ działania
1.	Odnowienie elewacji z poprawą funkcjonalności i estetyki otoczenia budynku przy ulicy Gdańskiej 10–16	Kwiecień 2006 wrzesień 2006	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorko-Własnościowa „Śródka”	250 000 zł (~65 800 €)	przestrzenne
2.	Renowacja elewacji budynku mieszkalnego przy ulicy Rynek Śródecki 1	II kwartał 2006	Właściciel prywatny	100 000 zł (~26 300 €)	przestrzenne
3.	Budowa systemu monitoringu wizyjnego na obszarze Śródki	2006	Miasto Poznań	610 000 zł (~160 500 €)	społeczne
4.	Modernizacja budynków mieszkalnych przy ulicy Gdańskiej 6–8 wraz z poprawą estetyki otoczenia	2006 – 2020	Wspólnota Mieszkaniowa	471 200 zł (124 000 €)	przestrzenne
5.	Objęcie Śródki ogólnomiejskim projektem „Kompleksowy program doradczo – szkoleniowy Szansą dla Kobiet Poznania i powiatu poznańskiego”	2005 – 2007	Miasto Poznań projekt jest realizowany w partnerstwie publiczno-społecznym	łącznie dla miasta 3 319 900 zł (~873 600 €)	społeczne
6.	Objęcie Śródki ogólnomiejskim programem „Reintegracja społeczno - zawodowa osób długotrwale bezrobotnych i bezdomnych w Poznaniu”	2006 – 2007	Miasto Poznań projekt jest realizowany w partnerstwie publiczno-społecznym	łącznie dla miasta 1 630 600 zł (~429 000 €)	społeczne
7.	Budowa Mostu Cybińskiego między Śródką a Ostrowem Tumskim w Poznaniu	2006 – 2007	Miasto Poznań	9 500 000 zł (~2 500 000 €)	przestrzenne gospodarcze społeczne
8.	Modernizacja obiektów sportowych Młodzieżowego Ośrodka Sportowego przy ul. Gdańskiej 1 w Poznaniu	2006 – 2008	Miasto Poznań	3 000 000 zł (~789 500 €)	przestrzenne społeczne

³ Wg kursu NBP z dnia 3 marca 2006 r.

Nr	Nazwa działania (projektu)	Termin realizacji	Wnioskodawca / Beneficjent	Szacunkowe koszty realizacji w zł i euro ³	Typ działania
9.	Renowacja zabytkowego zespołu obiektów Ośrodka Szkolno – Wychowawczego dla Dzieci Nieśłyszących ul. Bydgoska 4a w Poznaniu	etap I: 2006 – 2008 etap II: 2007 – 2010 etap III: 2009 – 2012	Miasto Poznań	etap I: 1 230 000 zł (~323 700 €) etap II: 4 660 000 zł (~1 226 300 €) etap III: 3 060 000 zł (~805 300 €)	przestrzenne społeczne
10.	Działania Młodzieżowego Ośrodka Sportowego przy ul. Gdańskiej 1, skierowane na rozwój psychofizyczny mieszkańców Poznania	2006 – 2008	Miasto Poznań	1 000 000 zł (~263 160 €)	społeczne
11.	Budowa Punktu Obsługi Wycieczek – zorganizowanych grup turystycznych, na obszarze „Traktu Królewsko-Cesarskiego w Poznaniu”	2006 – 2008	Miasto Poznań	do określenia na etapie sporządzenia dokumentacji	przestrzenne gospodarcze
12.	Objęcie Śródką programem „Projektowanie bezpiecznych przestrzeni – żyjemy bezpieczniej”	2006 – 2008	Miasto Poznań	do określenia na etapie sporządzenia dokumentacji	społeczne
13.	Projekt utworzenia klubu wsparcia dla osób bezrobotnych	2006 – 2008	Miasto Poznań Projekt jest realizowany w partnerstwie publiczno-społecznym	91 000 zł (~24 000 €)	społeczne
14.	Budowa Systemu Informacji Miejskiej	2006 – 2010	Miasto Poznań	łącznie dla miasta: 5 500 000 zł (~1 447 400 €)	przestrzenne społeczne
15.	Odnowienie elewacji z poprawą funkcjonalności i estetyki otoczenia budynku przy ulicy Rynek Śródecki 15	2008 – 2013	Wspólnota Mieszkaniowa	995 600 zł (262 000 €)	przestrzenne
16.	Adaptacja budynku dawnego klasztoru Filipinów dla nowych potrzeb obiektu Katedralnej Szkoły Muzycznej przy ul. Filipińskiej 4	2008 – 2011	Archidiecezja Poznańska	5 700 000 zł (1 500 000 €)	przestrzenne społeczne
17.	Modernizacja przestrzeni publicznej Śródką	2007 – 2013	Miasto Poznań	do określenia na etapie sporządzenia dokumentacji	przestrzenne społeczne
18.	Zabudowanie pustych przestrzeni w harmonii z otoczeniem na cele mieszkaniowe, usługowe, edukacyjne, społeczne, turystyczne, rekreacyjne, gospodarcze, kulturalne	2007 – 2020	Właściciele, inwestorzy prywatni	do określenia na etapie sporządzenia dokumentacji	przestrzenne gospodarcze społeczne

W zestawieniu zbiorczym uszeregowano działania wg planowanych terminów realizacji. Rozmieszczenie przestrzenne planowanych działań pokazano w załączniku nr 21. Poniżej zamieszczono opisy poszczególnych działań.

6.2. OPIS POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁAŃ

Nr i Nazwa Działania	1. ODNOWIENIE ELEWACJI Z POPRAWĄ FUNKCJONALNOŚCI I ESTETYKI OTOCZENIA BUDYNKU PRZY ULICY GDAŃSKIEJ 10–16
Cel Działania	Poprawa warunków mieszkaniowych oraz funkcjonowania przestrzeni poprzez kompleksową renowację obiektu położonego przy ulicy Gdańskiej 10 – 16 oraz polepszenie obsługi komunikacyjnej dla mieszkańców tej ulicy.
Opis Działania	Osiągnięciu celów projektu służyć mają następujące działania o charakterze remontowo-modernizacyjnym: odnowa elewacji budynku wraz z ociepleniem ścian, wymiana stolarki drzwiowej. Działania z zakresu polepszenia funkcjonowania przestrzeni polegać będą na zagospodarowaniu zielenią przedogródków, dziedzińca oraz położeniu nowej nawierzchni przed budynkiem. Poprawę obsługi komunikacyjnej zamierza się osiągnąć poprzez udoskonalenie systemu parkowania. Działania te zostaną zsynchronizowane z budową brakującej instalacji burzowej w podwórzu. Wieloaspektowe działania niniejszego projektu przyczynią się do kompleksowej odnowy zdegradowanego obiektu i jego najbliższego otoczenia.
Oczekiwane efekty	• Poprawa warunków mieszkaniowych i socjalnych społeczności zamieszkującej budynek. • Usprawnienie ruchu komunikacyjnego i parkowania na ww. terenie jak i na obszarze całej dzielnicy Śródka. • Poprawa architektonicznego wizerunku ulicy oraz stworzenie szans rozwoju handlu i drobnej przedsiębiorczości.
Termin realizacji	kwiecień 2006 – wrzesień 2006
Szacunkowy koszt realizacji	250 000 zł (~65 800 Euro)
Źródła finansowania	Środki własne, środki UE lub MF
Wnioskodawca / Beneficjent	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa „Śródka”

Nr i Nazwa Działania	2. RENOWACJA ELEWACJI BUDYNKU MIESZKALNEGO PRZY UL. RYNEK ŚRÓDECKI 1
Cel Działania	• Odnowa obiektu oraz podniesienie jego standardów mieszkaniowych dla zapewnienia wysokich jakościowo warunków życia społeczności lokalnej. • Eliminowanie negatywnych zjawisk społecznych występujących wśród mieszkańców śródmiejskich dzielnic zdegradowanych tj. patologie społeczne, alkoholizm, wandalizm, przestępczość. • Zwiększanie walorów turystycznych Śródki poprzez kompleksowe działania na obiektach zdegradowanych stanowiących element zabytkowych struktur urbanistycznych. • Wzmocnienie poczucia lokalnej tożsamości i identyfikacji mieszkańców z miejscem zamieszkania.
Opis Działania	Polepszeniu walorów mieszkaniowych w obiekcie służyć mają działania o charakterze remontowym: m.in. ocieplenie oraz odnowa elewacji. Działania te przyniosą zdecydowanie pozytywne efekty nie tylko w sferze materialnej, ale także w sferze poprawy postaw społecznych oraz wzmacniania pozytywnych reakcji wśród mieszkańców na przeprowadzane zmiany w miejscu ich zamieszkania. Pozytywne skutki odnowy obiektu mogą uwidaczniać się w bardzo długim okresie, poprzez systematyczne pojawianie się na obszarze nowych inwestycji, placówek usługowo-handlowych, punktów gastronomicznych itp. Umacnianie się sfery usługowej przyciągać będzie nowych mieszkańców, w związku z tym wzrośnie zainteresowanie osiedlaniem się na Śródce.
Oczekiwane efekty	• Zdecydowana poprawa warunków mieszkaniowych. • Polepszenie wizerunku obiektu oraz całej dzielnicy Śródka. • Przeciwdziałanie negatywnym procesom marginalizacji substancji staromiejskiej oraz opuszczaniu jej zasobów mieszkalnych przez dotychczasowych mieszkańców. • Pojawienie się nowych aktywności gospodarczych, wzmacnianie sfery ekonomicznej, rozwój drobnej przedsiębiorczości oraz zaplecza handlowo-usługowego dzielnicy. • Wzmocnienie pozytywnych postaw wśród mieszkańców, mobilizowanie ich do podejmowania nowych działań zmierzających ku poprawie miejsca swojego zamieszkania.
Termin realizacji	II kwartał 2006
Szacunkowy koszt realizacji	100 000 zł (~26 300 Euro)
Źródła finansowania	Środki własne
Wnioskodawca / Beneficjent	Właściciel prywatny

Nr i Nazwa Działania	3. BUDOWA SYSTEMU MONITORINGU WIZYJNEGO NA OBSZARZE ŚRÓDKI
Cel Działania	• Eliminowanie przyczyn powodujących powstawanie zachowań przestępczych i tworzenie utrudnień w ich popełnianiu, zapewnienie bezpieczeństwa oraz przeciwdziałanie przestępczości, wandalizmowi. • Ochrona przestrzeni publicznych oraz prywatnych. • Kształtowanie w świadomości społecznej poczucia bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych. • Poprawa reputacji rejonu Śródki celu stopniowego ożywienia społecznego i gospodarczego. • Wzrost integracji społecznej i wzmocnienie nieformalnej kontroli społecznej w oparciu o mieszkańców.
Opis Działania	W 2000 r. Miasto wspólnie z Policją podjęło inicjatywę zmierzającą do poprawy bezpieczeństwa publicznego polegającą na budowie w mieście systemu monitoringu wizyjnego. Uznano, że monitoring wizyjny stanowi doskonałe narzędzie zwiększające szansę na wykrycie przestępstw i wykroczeń już w momencie ich popełniania. Budowa systemu monitoringu wizyjnego jest projektem wspierającym realizację innych działań z zakresu rewitalizacji, a celem jest zapobieganie niszczeniu pozytywnych skutków tych działań. Projekt ma również na celu wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców dzielnicy, a także wśród turystów odwiedzających Śródkę.
Oczekiwane efekty	• Efektem realizacji zamierzonego projektu powinno być stworzenie strefy bezpieczeństwa zarówno dla mieszkańców jak i turystów licznie odwiedzających rejon Śródki. • Poprawa bezpieczeństwa w tym rejonie ma szczególną wagę ze względu na planowany przebieg projektowanego Traktu Królewsko – Cesarskiego, który ma stać się wizytówką turystyczną miasta. • Efektem będzie również spadek przestępczości na obszarze dzielnicy.
Termin realizacji	2006
Szacunkowy koszt realizacji	610 000 zł (~160 500 Euro)
Źródła finansowania	Budżet miasta, środki UE lub MF
Wnioskodawca / Beneficjent	Miasto Poznań

Nr i Nazwa Działania	4. MODERNIZACJA BUDYNKÓW MIESZKALNYCH PRZY UL. GDAŃSKIEJ 6 – 8 WRAZ Z POPRAWĄ ESTETYKI OTOCZENIA
Cel Działania	Głównym celem projektu jest zapewnienie mieszkańcom jak najlepszych warunków mieszkaniowych, podnoszenie walorów mieszkalnictwa w starych dzielnicach miast oraz przeciwdziałanie w ten sposób wyludnianiu się śródmieścia.
Opis Działania	Realizacja projektu, podzielona na etapy, obejmować ma działania skierowane głównie na poprawę stanu technicznego substancji budowlanej obiektu poprzez remont i modernizację: klatek schodowych, dachu, elewacji budynku, a także zagospodarowanie terenów dziedzińca poprzez usytuowanie obiektów małej architektury oraz zapewnienie możliwości parkowania na tyłach budynku.
Oczekiwane efekty	• Polepszenie sytuacji mieszkaniowej rodzin zamieszkujących obiekt. • Kreowanie pozytywnego wizerunku urbanistyczno - architektonicznego dzielnicy oraz poprawianie warunków komunikacyjnych. • Poprawa stanu środowiska naturalnego dzięki eliminowaniu strat ciepła. • Poprawa krajobrazu miejskiego oraz wpływanie na podnoszenie atrakcyjności turystycznej.
Termin realizacji	I i II etap: 2006 III etap: 2006 – 2010 IV i V etap: do 2020
Szacunkowy koszt realizacji	Ogółem: 471 200 zł; (124 000 Euro) etap I: 19 000 zł; (5 000 Euro) etap II: 17 100 zł; (4 500 Euro) etap III: 26 600 zł; (7 000 Euro) etap IV: 133 000 zł; (35 000 Euro) etap V: 275 500 zł; (72 500 Euro)
Źródła finansowania	Środki własne, środki UE lub MF
Wnioskodawca / Beneficjent	Wspólnota mieszkaniowa

Nr i Nazwa Działania	5. OBJĘCIE ŚRÓDKI OGÓLNOMIEJSKIM PROJEKTEM „KOMPLEKSOWY PROGRAM DORADCZO – SZKOLENIOWY SZANSĄ DLA KOBIET POZNANIA I POWIATU POZNAŃSKIEGO”
Cel Działania	• Zapewnienie i zwiększenie możliwości przekwalifikowania się kobiet (zdobywania nowych kwalifikacji) oraz wzrost liczby kobiet prowadzących działalność gospodarczą. • Ograniczenie marginalizacji kobiet w życiu społeczno – zawodowym poprzez wzrost odpowiednich w stosunku do wymogów rynku pracy, kwalifikacji kobiet oraz wzrost umiejętności poruszania się kobiet po rynku pracy. • Poprawa dostępu kobiet do usług opiekuńczych dla osób zależnych od nich. • Zwiększenie preferencji dla pracodawców zatrudniających kobiety oraz wzrost skuteczności działań podejmowanych przez instytucje okołobiznesowe na rzecz aktywizacji zawodowej kobiet. Cele Programu Aktywizacji Zawodowej Kobiet są zgodne z działaniem 1.6 Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich dotyczącego integracji i reintegracji zawodowej kobiet, którego zadaniem jest udzielanie wielostronnego wsparcia kobietom na rynku pracy, prowadzące do wzrostu stopy zatrudnienia kobiet i podniesienia ich statusu zawodowego oraz społecznego, poprzez promocję jednakowego dostępu przedstawicieli obu płci do zatrudnienia.
Opis Działania	Doskonalenie, aktualizacja umiejętności i kwalifikacji kobiet w warunkach nowoczesnej gospodarki oraz tworzenie nowych miejsc pracy poprzez świadczenie kompleksowych usług szkoleniowo-doradczych dla kobiet, opartych o nowoczesne techniki i technologie komunikacyjne oraz informatyczne. Beneficjentkom (klientkom) udzielana będzie pomoc na następujących poziomach: • psychologa oraz doradcy zawodowego, którzy wyznaczą kierunek pomocy - określą rodzaj szkolenia (21 rodzajów dostępnych szkoleń), w jakim będą mogły uczestniczyć; • pośrednika pracy, który będzie poszukiwał pracy dla przeszkolonych kobiet (w projekcie zagwarantowane są fundusze na staże dla 150 kobiet w UMP i w ZUS); • prawnika, który będzie doradzał klientkom w obszarach prawa pracy i prawa rodzinnego; • usług opiekuńczych dla dzieci w czasie trwania szkolenia (dla 100 dzieci), lub gdy klientka zostanie zatrudniona lub rozpocznie własną działalność gospodarczą (dla 20 dzieci); • akcji informacyjno-edukacyjnych skierowanych do kobiet i pracodawców na rzecz zwalczania stereotypów dotyczących podziału ról kobiecych i męskich w życiu zawodowym i rodzinnym, a także działania pilotażowe (lobbying na rzecz zalegalizowania pracy osób zatrudnionych w charakterze pomocy domowych, 2 akcje medialne, 2 konferencje "XXI wiek zmienia kobiety" , konkurs "Przedsiębiorca przyjazny kobiecie", konkurs "Najlepszy biznes plan") – realizacja w trybie ciągłym; • nawiązania współpracy z wybranym bankiem i instytucją wspierającą finansowo kobiety zamierzających otworzyć działalność gospodarczą – realizacja w trybie ciągłym. Na obszarze Śródki będzie uruchomiony punkt informacyjno – konsultacyjny projektu „Kompleksowy program doradczo – szkoleniowy Szansą dla Kobiet Poznania i powiatu poznańskiego”.

	Projekt skierowany jest do następujących beneficjentek ostatecznych: • kobiet bezrobotnych i poszukujących pracy oraz o niskich i zdezaktualizowanych kwalifikacjach; • kobiet biernych zawodowo; • kobiet powracających na rynek pracy po długiej nieobecności; • kobiety z obszarów wiejskich; • kobiet prowadzących własną działalność gospodarczą lub chcących ją rozpocząć. Projekt realizowany jest przez miasto przy współudziale kilku partnerów: Polskiej Federacji Klubów Business & Professional Women's (PFK BPW), Powiatowego Urzędu Pracy, Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży, poznańskiego Towarzystwa „Amazonki”, Demokratycznej Unii Kobiet oraz Polskiej Izby Gospodarczej Importerów, Eksporterów i Kooperacji.
Oczekiwane efekty	Rezultaty "miękkie" projektu określone są w następujący sposób: • zwiększenie motywacji, wiary we własne siły, umiejętności autoprezentacji; • wzmocnienie samooceny i asertywności kobiet. Wymiar społeczny procesu aktywizacji dotyczy także otoczenia społecznego rodzin i sąsiedztwa beneficjentek. Rezultaty „twarde” obejmują: • 600 kobiet, które zdobyły lub podniosły kwalifikacje i tyle samo wydanych certyfikatów ukończenia kursów, których jest w ofercie 21; • 150 osób będzie odbywać staże w Urzędzie Miasta Poznania i jednostkach jemu podległych oraz w ZUSie, • 90 osób podejmie zatrudnienie; • 120 dzieci beneficjentek będzie uczęszczało do przedszkola przez trzy miesiące. Uzyskana zostanie oferta bankowa dla kobiet, zakładających działalność gospodarczą. W ramach akcji informacyjno-edukacyjnych skierowanych do kobiet i pracodawców odbędą się dwa konkursy, których rezultatem będzie wyłonienie zwycięzców: przedsiębiorcy zatrudniającego kobiety oraz kobiety, mającej najlepszy business plan. Otrzyma ona 10 h. bezpłatnych konsultacji na jego realizację. Akcje te przyczynią się do zwalczania stereotypów w postrzeganiu ról kobiecych i męskich w życiu zawodowym i rodzinnym. PFK BPW zorganizuje także pięć konferencji: dwie medialne i dwie z udziałem kobiet, przedsiębiorców oraz jedną podsumowującą rezultaty projektu. W wyniku podjęcia działań pilotażowych, przewiduje się prowadzenie prac, których rezultatem byłoby w przyszłości zalegalizowanie w Polsce pracy osób zatrudnionych w charakterze pomocy domowych. Projekt wspierać będzie działania na rzecz budowy społeczeństwa informacyjnego.
Termin realizacji	2005 – 2007r.
Szacunkowy koszt realizacji	łącznie dla miasta 3 319 900zł (~873 600 Euro)
Źródło finansowania	Środki UE, budżet miasta, środki prywatne, Fundusz Pracy
Wnioskodawca / Beneficjent	Miasto Poznań Projekt jest realizowany w partnerstwie publiczno-społecznym

Nr i Nazwa Działania	6. OBJĘCIE ŚRÓDKI OGÓLNOMIEJSKIM PROGRAMEM „REINTEGRACJA SPOŁECZNO - ZAWODOWA OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH I BEZDOMNYCH W POZNANIU”
Cel Działania	Celem strategicznym projektu jest wzrost poziomu uczestnictwa osób długotrwale bezrobotnych i bezdomnych w życiu społeczno- zawodowym w Poznaniu. Cele bezpośrednie projektu: • zwiększenie szans osób długotrwale bezrobotnych i bezdomnych w uzyskaniu i utrzymaniu zatrudnienia poprzez wzmocnienie potencjału zawodowego, psychologicznego i społecznego tych osób; niwelowanie psychologicznych skutków długotrwałego bezrobocia, zwiększenie stopnia ich samodzielności, podwyższenie poziomu ich kwalifikacji zawodowych i zdolności do samozatrudnienia, a także umiejętności społecznych („miękkich”), praktycznych umiejętności funkcjonowania na rynku pracy; • umożliwienie pogodzenia życia rodzinnego i zawodowego; • wzmocnienie efektywności funkcjonowania instytucji zajmujących się udzielaniem pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. Ww. cele są zgodne z Sektorowym Programem Operacyjnym „Rozwój Zasobów Ludzkich”, Działanie 1.5 - Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka.
Opis Działania	Przedmiotem projektu jest: • aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez kompleksowy program szkoleniowo-doradczy, poprzedzony diagnozą potencjału zawodowego tych osób, uzupełniony poradnictwem i działaniami towarzyszącymi, zatrudnienie subsydiowane; • przeprowadzenie szkoleń dla pracowników instytucji publicznych i NGO's zajmujących się świadczeniem pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. Projekt realizowany będzie przez miasto przy współudziale kilku partnerów: Powiatowego Urzędu Pracy, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Stowarzyszenia „Pogotowie Społeczne”, Wielkopolskiego Centrum Pomocy Bliźniemu Monar – Markot, Ośrodka dla Bezdomnych nr 1.
Oczekiwane efekty	I. Rezultaty "miękkie" projektu określane są w następujący sposób: • zdobycie umiejętności z zakresu autoprezentacji, zwiększenia koncentracji i motywacji do samodzielnego poszukiwania pracy, podniesienie samooceny, radzenie sobie w sytuacjach trudnych i konfliktowych; • zmniejszenie niepewności i depresji odczuwanej przez osoby bezrobotne i bezdomne, zwiększenie motywacji do usamodzielnienia się i porzucenia statusu osoby bezdomnej, zwiększenie poczucia sprawstwa i motywacji, wiary we własne siły, zwiększenie umiejętności autoprezentacji -a więc rozwijanie umiejętności interpersonalnych; • podniesienie poczucia odpowiedzialności wobec obowiązków zawodowych, zdobycie umiejętności organizacyjnych i analitycznych; świadomości nt. konieczności permanentnego kształcenia się. Wymiar społeczny procesu aktywizacji dotyczy także otoczenia społecznego – rodzin, beneficjentów. II. Rezultaty „twarde” obejmują: • 200 os. bezrobotnych i bezdomnych, które zdobyły lub podniosły kwalifikacje zawodowe (umiejętność korzystania z nowoczesnych

	technik informacyjno - komunikacyjnych, umiejętności zawodowo - techniczne) i tyle samo wydanych certyfikatów ukończenia kursów, których jest w ofercie 17 (+1 wg potrzeb na rynku pracy+1 dla pracowników socjalnych); • 90 os. które skorzystają z poradnictwa zawodowo – psychologicznego; • 90 os. które wezmą udział w grupach wsparcia, w wysokim stopniu niwelujących skutki długotrwałego bezrobocia i problemu bezdomności; • 80 os. (40% z 200 os.), które uzyskają możliwość odbycia przygotowania zawodowego w miejscu pracy, • 73os. które uzyskają zatrudnienie; • 2os. które podejmą dalszą naukę; • 40 dzieci którym zostanie zapewniona opieka w trakcie trwania kursu lub pracy ich rodziców. Inne osoby zależne od beneficjentów będą pod opieką wolontariuszy pracujących w organizacjach partnerskich; • 150 os. które uzyskają dodatek szkoleniowy; • 50 pracowników socjalnych, którzy podniosą swoje kwalifikacje zawodowe z zakresu problematyki zagrożenia wykluczeniem społecznym (nabycie/podniesienie umiejętności z zakresu prawidłowej komunikacji interpersonalnej z osobą zagrożoną wykluczeniem społecznym, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi i ze stresem, zapobieganie wypaleniu zawodowemu osób współpracujących z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym). Projekt wspierać będzie działania na rzecz budowy społeczeństwa informacyjnego wg założeń programowych przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 28.11.2000 r. w dokumencie „Cele i kierunki rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce”. Jest on podzielony na 9 równorzędnych części, z których druga pt. „edukacja informatyczna” realizowana będzie w projekcie poprzez szkolenia informatyczne dla beneficjentów, co stanowi także wartość dodaną. Wartością dodaną projektu jest kompleksowość i innowacyjność działań podejmowanych w Poznaniu, na rzecz reintegracji zawodowo - społecznej osób bezrobotnych i bezdomnych. Mierzona jest w kategoriach jakościowych (pomoc klientom udzielana jest w systemie wielostopniowym, tj. świadczenie usług zarówno doradczych jak i szkoleniowych, pośrednictwa pracy, a także zindywidualizowane podejście do klientów, wysoki standard szkoleń zgodnych z potrzebami na rynku pracy). Projektodawca – Urząd Miasta Poznania zorganizuje konferencję podsumowującą rezultaty projektu.
Termin realizacji	2006 – 2007r.
Szacunkowy koszt realizacji	łącznie dla miasta 1 630 600 zł (~429 000 Euro)
Źródło finansowania	Środki UE, budżet miasta, środki prywatne, Fundusz Pracy
Wnioskodawca / Beneficjent	Miasto Poznań Projekt jest realizowany w partnerstwie publiczno-społecznym

Nr i Nazwa Działania	7. BUDOWA MOSTU CYBIŃSKIEGO MIĘDZY ŚRÓDKĄ A OSTROWEM TUMSKIM W POZNANIU
Cel Działania	Odtworzenie historycznego połączenia komunikacyjnego (w formie mostu dla ruchu pieszego) między dwoma najstarszymi obszarami miasta, jako elementu koniecznego dla wzmocnienia ich równomiernego rozwoju urbanistycznego i gospodarczego oraz umożliwienie przeprowadzenia trasy turystycznej Traktu Królewsko-Cesarskiego.
Opis Działania	Przedmiotem projektu jest budowa kładki pieszej łączącej historyczne dzielnice prawobrzeżnej części miasta Poznania: Śródkę z Ostrowem Tumskim. Budowa mostu zakłada wykorzystanie istniejącej, zabytkowej konstrukcji stalowej mostu Św. Rocha oraz istniejących przyczółków. Projekt stanowi przykład działania skierowanego na poprawę funkcjonowania historycznych układów urbanistycznych, które w wyniku nieprzemyślanych decyzji planistycznych lat 60/70 (wyznaczenie tzw. trasy chwaliszewskiej) utraciły swoje szanse na rozwój. Jednocześnie działanie stanowi inicjację procesu „przywrócenia miastu rzeki”.
Oczekiwane efekty	• Wzrost atrakcyjności turystycznej Śródki i Ostrowa Tumskiego oraz śródmiejskich terenów warciańskich i cybińskich. • Wzmocnienie gospodarczego potencjału prawobrzeżnej części miasta Poznania oraz stworzenie dla niej nowych szans rozwoju. • Dowartościowanie historycznych dzielnic miejskich: Śródki i Ostrowa Tumskiego poprzez przywrócenie im dogodnego połączenia komunikacyjnego jak i również poprzez stworzenie perspektyw dla rozwoju nowych inwestycji. • Możliwość wzmocnienia oddziaływania projektu w okresie długofalowym poprzez komplementarność z programem „Trakt Królewsko – Cesarski w Poznaniu”. • Poprawa krajobrazu miejskiego oraz walorów przestrzennych.
Termin realizacji	2006 – 2007
Szacunkowy koszt realizacji	9 500 000 zł (~2 500 000 Euro)
Źródła finansowania	Budżet miasta, środki UE lub MF
Wnioskodawca / Beneficjent	Miasto Poznań

Nr i Nazwa Działania	8. MODERNIZACJA OBIEKTÓW SPORTOWYCH MŁODZIEŻOWEGO OŚRODKA SPORTOWEGO PRZY UL. GDAŃSKIEJ 1 W POZNANIU
Cel Działania	• Stworzenie mieszkańcom dzielnicy Śródka (zwłaszcza dzieciom i młodzieży) możliwości zabawy i wypoczynku, propagowanie idei aktywnego spędzania czasu wolnego. • Integrowanie śródeckiej społeczności lokalnej poprzez udostępnienie miejsca organizowania festynów, imprez artystycznych, kulturowych, sportowych, rekreacyjnych. • Tworzenie infrastruktury koniecznej dla zapewnienia podstawowych potrzeb mieszkańców oraz wzmacnianie identyfikacji ze swoim miejscem zamieszkania. • Zapobieganie dalszej dewastacji i degradacji terenów sportowo-rekreacyjnych Młodzieżowego Ośrodka Sportowego na Śródce. • Poprawa jakości zamieszkania i wzmacnianie potencjałów rozwojowych dzielnic śródmiejskich poprzez przystosowywanie zdegradowanych obiektów do obecnych standardów.
Opis Działania	Bezpośrednim efektem realizacji projektu będzie wyremontowanie boisk sportowych. W ramach projektu ma zostać wykonana sztuczna nawierzchnia boiska do piłki nożnej oraz 4-torowej bieżni tartanowej. Oddziaływanie projektu uwidoczni się w dłuższym okresie czasu i dotyczyć będzie w szczególności sfery społecznej obszaru. Aktywność i wspólne spędzanie wolnego czasu mieszkańców Śródki staną się podstawą do budowania dobrosąsiedzkich więzi społecznych.
Oczekiwane efekty	• Pozytywny wpływ na proces wychowawczy dzieci i młodzieży, zmniejszenie się liczby przestępstw popełnianych przez dzieci i młodzież. • Utworzenie lepszych, bezpieczniejszych warunków uprawiania sportów i rekreacji, rozwijania swoich umiejętności i zainteresowań oraz zdrowego spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież szkolną w tym rejonie. • Tworzenie warunków do nawiązywania więzi międzyludzkich, umacnianie poczucia przynależności do tej samej grupy społecznej, wzrost identyfikacji z miejscem zamieszkania.
Termin realizacji	2006 – 2008
Szacunkowy koszt realizacji	3 000 000 zł (~789 500 Euro)
Źródła finansowania	Budżet miasta, środki UE lub MF
Wnioskodawca / Beneficjent	Miasto Poznań

Nr i Nazwa Działania	9. RENOWACJA ZABYTKOWEGO ZESPOŁU OBIEKTÓW OŚRODKA SZKOLNO – WYCHOWAWCZEGO DLA DZIECI NIESŁYSZĄCYCH UL. BYDGOSKA 4A W POZNANIU
Cel Działania	- Stworzenie bezpiecznych warunków dla nauki i rehabilitacji dzieci niesłyszących. - Odnowienie cennej dla miasta i dzielnicy substancji zabytkowej obiektów Ośrodka Szkolno – Wychowawczego dla Dzieci Niesłyszących im. Józefa Sikorskiego wraz ze wzmocnieniem lokalnej roli kulturalno – usługowej pełnionej przez ten ośrodek.
Opis Działania	Cykl działań prowadzonych na zabytkowym zespole obiektów obejmuje szereg robót budowlano – technicznych związanych między innymi z remontem dachu i odnową elewacji, a także pracami mającymi na celu poprawę ładu przestrzennego boisk szkolnych oraz terenów do nich przyległych. Działanie ma charakter wieloaspektowy, integruje cele oświatowo-dydaktyczne z turystycznymi oraz społeczno-gospodarczymi, co niewątpliwie może stanowić czynnik silnie wpływający na powodzenie realizacji działania.
Oczekiwane efekty	- Przywrócenie dawnej świetności zespołowi obiektów wpisanych do rejestru zabytków. - Wzmocnienie ruchu turystycznego w dzielnicy Śródka poprzez udostępnienie obiektów dla zwiedzających i turystów. - Możliwość integrowania lokalnej społeczności śródeckiej poprzez organizowanie imprez sportowych i plenerowych na terenie szkoły. - Poprawa krajobrazu miejskiego oraz wpływanie na podnoszenie atrakcyjności turystycznej.
Termin realizacji	etap I: 2006 – 2008 etap II: 2007 – 2010 etap III: 2009 – 2012
Szacunkowy koszt realizacji	etap I: 1 230 000 zł (~323 700 Euro) etap II: 4 660 000 zł (~1 226 300 Euro) etap III: 3 060 000 zł (~805 300 Euro)
Źródła finansowania	Budżet miasta, środki UE lub MF
Wnioskodawca / Beneficjent	Miasto Poznań

Nr i Nazwa Działania	10.DZIAŁANIA MŁODZIEŻOWEGO OŚRODKA SPORTOWEGO PRZY UL. GDAŃSKIEJ 1, SKIEROWANE NA ROZWÓJ PSYCHOFIZYCZNY MIESZKAŃCÓW POZNANIA
Cel Działania	Celami projektu są: • planowanie rozwoju i kształtowanie pozytywnych nawyków ruchowych wśród dzieci i młodzieży z osiedla Śródka - Ostrów Tumski - Zawady; • stworzenie warunków i miejsca realizacji własnych pomysłów dla dzieci, młodzieży i dorosłych Śródki chcących odpocząć od problemów życia codziennego oraz dających młodzieży możliwość alternatywnego spędzania czasu wolnego (przy współpracy rad osiedli, placówek oświatowych, parafii); • rozwój aktywności fizycznej i poprawa zdrowia; • propagowanie wraz z klubami i stowarzyszeniami sportowymi nowych dyscyplin sportowych, niedostępnych dotychczas dla mieszkańców osiedla; • aktywizacja środowiska do organizacji wspólnych przedsięwzięć; • zapobieganie tworzeniu negatywnych bodźców środowiskowych w postaci nadużyć alkoholowych i przemocy; • poprawa reputacji rejonu Śródki w celu stopniowego ożywienia społecznego i gospodarczego; • wzrost integracji społecznej.
Opis Działania	W ramach projektu realizowane będą następujące działania: • całoroczna organizacja zajęć sportowo – rekreacyjno - kulturalnych; • organizacja zajęć sportowych i profilaktycznych (prelekcje) dla dzieci i młodzieży w ramach Akcji Lato i Zima; • prowadzenie zajęć z łucznictwa przy współpracy z klubem sportowym SURMA; • współorganizowanie z mieszkańcami zajęć sportowo-kulturalnych w trakcie festynów kulturalno-sportowych; • organizacja zawodów sportowych dla dzieci i młodzieży wszystkich typów szkół z terenu Miasta Poznania /zawody rangi mistrzowskiej; • odpowiednie przygotowanie ośrodka – ogrodzenie, oświetlenie, wydzielenie części parkowej dla osób starszych, stawianie elementów małej architektury, sadzenie drzew, krzewów); • współpraca z instytucjami publicznymi (straż pożarna, policja) w ramach przeprowadzania zajęć podczas festynów dot. bezpiecznych sposobów obrony i przeciwdziałania zagrożeniom; • zorganizowanie punktu spotkań mieszkańców Śródki z psychologiem.
Oczekiwane efekty	Planowane efekty realizacji programu: • pozytywny wpływ na proces wychowawczy dzieci i młodzieży, zmniejszenie się liczby przestępstw popełnianych przez dzieci i młodzież; • umożliwienie młodzieży właściwego spędzania wolnego czasu (odciągnięcie od uczestnictwa w nieformalnych grupach); • wzrost zainteresowania zdrowym stylem życia; • wykształcenie umiejętności realizowania własnych pomysłów; • wytworzenie w świadomości mieszkańców potrzeby niesienia pomocy innym;

	• poznawanie powszechnie uznawanych za właściwe wartości przekazywanych następnym pokoleniom; • wzbudzenie poczucia własnej wartości.
Termin realizacji	2006 – 2008
Szacunkowy koszt realizacji	1 000 000 zł (~263 160 Euro)
Źródła finansowania	Budżet miasta, środki UE
Wnioskodawca / Beneficjent	Miasto Poznań

Nr i Nazwa Działania	11. BUDOWA PUNKTU OBSŁUGI WYCIECZEK ZORGANIZOWANYCH GRUP TURYSTYCZNYCH, NA OBSZARZE „TRAKTU KRÓLEWSKO - CESARSKIEGO W POZNANIU”
Cel Działania	• Zwiększenie liczby turystów odwiedzających miasto oraz zwiększenie atrakcyjności Poznania i Wielkopolski na krajowym i europejskim rynku turystyki kulturowej. • Zwiększenie dostępności obiektów kultury i dziedzictwa narodowego zlokalizowanych na obszarze Traktu Królewsko – Cesarskiego w Poznaniu poprzez rozbudowę infrastruktury parkingowej dla zorganizowanych grup turystycznych (przybywających do miasta autokarami wycieczkowymi). • Rozwijanie systemu informacji turystycznej i kulturalnej, w celu ułatwienia turystom dotarcia do najciekawszych i najcenniejszych pod względem architektonicznym i historycznym obiektów. • Stworzenie warunków do zorganizowania i uruchomienia historycznego szlaku turystycznego od Śródki do Ostrowa Tumskiego – w ramach początkowego odcinka Traktu Królewsko – Cesarskiego.
Opis Działania	Zadaniem projektu jest wybudowanie i uruchomienie pierwszego, modelowego punktu obsługi wycieczek w rejonie Śródki (na początku Traktu Królewsko – Cesarskiego w Poznaniu) w ramach systemu obsługi zorganizowanego ruchu turystycznego w mieście. Śródka jako obszar o dużym potencjale turystycznym, ma szansę stać się jednym z głównych celów podróży turystów przybywających do Poznania. Usytuowanie na terenie Śródki Punktu Obsługi Wycieczek wraz z wybudowaniem mostu Cybińskiego, pozwoli na planową, bezpieczną organizację potoków ruchu turystów na najważniejszym historycznie odcinku Traktu K-C. Punkty Obsługi Wycieczek będą pełniły funkcję miejsc „pierwszego kontaktu” (informacji turystycznej i podstawowych usług turystycznych) oraz parkingów transferowych dla autokarów. Infrastruktura obiektów umożliwi spełnienie wszystkich podstawowych potrzeb sanitarnych i socjalnych uczestników wycieczek (w tym także osób niepełnosprawnych) i załóg/kierowców autokarów.
Oczekiwane efekty	• Poprawa dostępności komunikacyjnej i wzrost atrakcyjności turystycznej Śródki oraz pojawienie się nowych i liczniejszych odbiorców produktu turystycznego Trakt Królewsko-Cesarski. • Utworzenie nowych miejsc pracy - zatrudnienie i przeszkolenie personelu do prowadzenia całorocznej obsługi zorganizowanych grup turystycznych. • Pojawienie się wzmożonego ruchu turystycznego generującego nowe inwestycje w zakresie usług, handlu, gastronomii, hotelarstwa itp. • Likwidacja „dzikich” i substandardowych parkingów dla autobusów w najbliższych rejonach miasta (np. przy ul. Stawnej, na Chwaliszewie i innych miejscach).
Termin realizacji	2006 – 2008
Szacunkowy koszt realizacji	Do określenia na etapie sporządzenia dokumentacji
Źródła finansowania	Budżet miasta, środki UE lub MF
Wnioskodawca / Beneficjent	Miasto Poznań

Nr i Nazwa Działania	12. OBJĘCIE ŚRÓDKI PROGRAMEM „PROJEKTOWANIE BEZPIECZNYCH PRZESTRZENI – ŻYJMY BEZPIECZNIEJ”
Cel Działania	Projektowanie bezpiecznych przestrzeni jest projektem wspierającym realizację innych działań z zakresu rewitalizacji. Projekt ma na celu wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców dzielnicy, a także wśród turystów odwiedzających Śródkę. Cele programu to: - kształtowanie polityki społecznej w sposób pozwalający na eliminowanie warunków sprzyjających popełnianiu przestępstw, przyczyn powodujących powstawanie zachowań przestępczych oraz tworzenie utrudnień w tym zakresie; - kształtowanie i ochrona przestrzeni publicznych oraz prywatnych; - kształtowanie w świadomości społecznej poczucia bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych; - poprawa reputacji rejonu Śródki w celu stopniowego ożywienia społecznego i gospodarczego; - wzrost integracji społecznej i wzmocnienie nieformalnej kontroli społecznej w oparciu o mieszkańców.
Opis Działania	W ramach projektu realizowane są następujące działania: - prześwietlanie terenów osiedli, parków miejskich, skwerów, wybudowanej roślinności oraz koron drzew zasłaniających punkty świetlne; - zabezpieczenie pustostanów (ruin, ruder), właściwa lokalizacja i projektowanie otoczenia parkingów, wejść do budynków, zabezpieczenie klatek schodowych itp.; - organizowanie osiedlowych ośrodków sportowych wyposażonych w stacjonarny sprzęt dający młodzieży możliwość alternatywnego spędzania czasu wolnego (przy współpracy rad osiedli, placówek oświatowych, parafii). Bezpieczna okolica (bezpieczna przestrzeń) to obszar dostępny dla każdego, specjalnie zaprojektowany i dyskretnie obserwowany w celu zapobieżenia przestępstwom; to takie miejsce, gdzie zagrożenie stania się ofiarą przestępstwa jest znikome.
Oczekiwane efekty	Planowane efekty realizacji programu: - uzyskanie możliwości naturalnej obserwacji (rozmieszczenie urządzeń, oświetlenia, miejsc aktywności ludzkiej oraz usytuowaniu budynków w taki sposób, aby zwiększyć możliwość obserwowania tego co się dzieje) oraz naturalnej kontroli dostępu (rozmieszczenie wejść, wyjść, ogrodzeń, zaprojektowanie zieleni oraz innych elementów fizycznych przestrzeni, które mogą być wykorzystane do ograniczenia dostępu osób niepowołanych oraz zapewnienia poczucia bezpieczeństwa osobom uprawnionym); - umożliwienie młodzieży właściwego spędzania wolnego czasu (odciągnięcie od uczestnictwa w nieformalnych grupach); - stworzenie strefy bezpieczeństwa zarówno dla mieszkańców jak i turystów licznie odwiedzających rejon Śródki (poprawa bezpieczeństwa w tym rejonie ma szczególną wagę ze względu na planowany przebieg projektowanego Traktu Królewsko – Cesarskiego, który ma stać się wizytówką turystyczną miasta); - spadek przestępczości na obszarze dzielnicy (szczególnie z użyciem przemocy), zmniejszenie poczucia zagrożenia, większy zakres korzystania przez mieszkańców z przestrzeni zewnętrznej, wzrost integracji społecznej i silniejsza nieformalna kontrola społeczna oparta na mieszkańcach, poprawa jakości życia, wzrost dbałości mieszkańców o czystość i porządek.

Termin realizacji	2006 – 2008
Szacunkowy koszt realizacji	Do określenia na etapie sporządzenia dokumentacji
Źródła finansowania	Budżet miasta, środki UE,
Wnioskodawca / Beneficjent	Miasto Poznań

Nr i Nazwa Działania	13. PROJEKT UTWORZENIA KLUBU WSPARCIA DLA OSÓB BEZROBOTNYCH
Cel Działania	Stworzenie sieci partnerstwa lokalnego na rzecz przeciwdziałania negatywnym skutkom bezrobocia na terenie osiedli: Śródka, Komandoria, Komandoria – Pomeć, os. Warszawskie.
Opis Działania	Głównym założeniem planowanego przedsięwzięcia jest aktywizacja zawodowa i społeczna osób bezrobotnych m.in. poprzez utworzenie klubu, w ramach którego podejmowane będą działania z zakresu poradnictwa, wsparcia, szkoleń oraz polityki informacyjnej na rzecz w/wym. Projekt zakłada, iż dzięki współpracy z lokalnymi instytucjami i organizacjami społecznymi udostępniony zostanie lokal, który następnie zostanie dostosowany do potrzeb i stanie się miejscem prowadzenia zajęć. Członkowie klubu - uczestnicy zajęć będą mogli poznać swoje mocne strony i ocenić przydatność na rynku pracy a także dokonać bilansu umiejętności, możliwości i predyspozycji zawodowych. Do udziału w zajęciach oferowanych przez Klub będą zapraszane przede wszystkim osoby, które doświadczyły problemu bezrobocia i które potrafią podzielić się własnym doświadczeniem i wiedzą z innymi. Uczestnicy zajęć wspólnie (pod okiem specjalistów) będą szukali metod radzenia sobie z emocjami, stresem wywołanym utratą pracy, będą sobie pomagali docierać do potrzebnych informacji.
Oczekiwane efekty	• Zintegrowanie działań instytucji, organizacji społecznych oraz struktur samorządowych w zakresie prowadzenia działań na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu osób długotrwale bezrobotnych i ich rodzin. • Stworzenie warunków do rozwoju aktywności społeczności lokalnej w zakresie samodzielnego rozwiązywania problemów pojawiających się w środowisku. • Wypromowanie aktywnego sposobu poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne, nabycie umiejętności skutecznego poruszania się po rynku pracy. • Poszerzenie katalogu usług świadczonych na rzecz mieszkańców osiedli objętych działaniem programu. • Umocnienie pozytywnego wizerunku samorządu lokalnego w społecznym odbiorze.
Termin realizacji	czerwiec 2006 – czerwiec 2008
Szacunkowy koszt realizacji	91 000 PLN (~24 000 Euro) Budżet miasta: 37 100 PLN (~9 800 Euro) Partnerzy Projektu: 53 900 PLN (~14 200 Euro)
Źródła finansowania	Budżet miasta, Partnerzy projektu
Wnioskodawca / Beneficjent	Miasto Poznań

Nr i Nazwa Działania	14. BUDOWA SYSTEMU INFORMACJI MIEJSKIEJ
Cel Działania	Celem projektu jest stworzenie kompleksowej informacji miejskiej, obejmującej identyfikację adresową, informację turystyczną oraz o funkcjach i użyteczności wybranych obiektów miejskich. Celem projektu jest wykreowanie nowoczesnego i zintegrowanego systemu informacji na terenie Miasta Poznania, zgodnie z wytycznymi UE.
Opis Działania	Na obszarze Śródki będzie realizowany etap SIM odnoszący się do tego rejonu w ścisłej integracji z programem „Trakt Królewsko – Cesarski” w Poznaniu. System Informacji Miejskiej: • umożliwia pozyskanie niezbędnych informacji o mieście, obszarze, obiektach zabytkowych, kierunkach dojazdów lub dojazdów do urzędów, obiektów kultury, zabytków, policji, poczty, parkingów, przystanków komunikacji zbiorowej itp.; • stanowi wizytówkę miasta i jest elementem jego promocji, opisuje miasto w sposób spójny i kompleksowy i jest zintegrowany z innymi systemami informacji; • jest oryginalnym rozwiązaniem, wnosi nowe jakości i rozwiązania odróżniające go w pozytywny sposób od systemów funkcjonujących w innych miastach; • wydziela strefę znaków drogowych od strefy informacji miejskiej oraz reklamy, ustala zasady egzystencji informacji reklamowej (reklamy funkcjonalnej) w systemie informacji miejskiej; • opiera się na czytelnej siatce odniesień zgodnej z podziałem administracyjnym miasta, tradycją i zwyczajami mieszkańców; • wykorzystuje istniejące obiekty infrastruktury miejskiej; • łączy zasadę standaryzacji, powtarzalności i uporządkowania rozwiązań projektowych z zasadą unikania unifikacji, jest systemem otwartym, rozwojowym, nie zamykającym możliwości rozwijania go w oparciu o nowe technologie i zadania funkcjonalne; • jest dwujęzyczny (j. polski i j. angielski), przynajmniej w swojej części o funkcjach informacji turystycznej, informacji o sieci komunikacyjnej miasta.
Oczekiwane efekty	Mieszkańcom i gościom odwiedzającym Poznań SIM ułatwi dotarcie do najważniejszych miejsc i obiektów: użytkowych, publicznych, zabytkowych, atrakcyjnych turystycznie oraz szybszy i łatwiejszy dostęp do poszukiwanych informacji. Ujednolicona forma wizualna nośników ułatwi poruszanie się po mieście i będzie miało wpływ na bezpieczeństwo turystów i mieszkańców Poznania (informacja dla pieszych). Usprawni także funkcjonowanie sieci ulicznej i zwiększa komfort przejazdu (informacja dla kierowców). Realizacja projektu pozwoli na zwiększenie atrakcyjności oraz dostępności obszarów Poznania dla mieszkańców i potencjalnych turystów.
Termin realizacji	etap I: 2006 – 2007 etap II: 2008 – 2010
Szacunkowy koszt realizacji	Łącznie dla miasta: 5 500 000 zł (~1 447 400 Euro) etap I: 2 400 000 zł (~631 600 Euro) etap II: 3 100 000 zł (~815 800 Euro)
Źródła finansowania	Budżet miasta, środki UE lub MF
Wnioskodawca / Beneficjent	Miasto Poznań

Nr i Nazwa Działania	15. ODNOWIENIE ELEWACJI Z POPRAWĄ FUNKCJONALNOŚCI I ESTETYKI OTOCZENIA BUDYNKU PRZY ULICY RYNEK ŚRÓDECKI 15
Cel Działania	• Odnowienie obiektu zabytkowej struktury architektoniczno-urbanistycznej Śródki oraz wzmacnianie funkcji mieszkaniowych tego rejonu miasta. • Podniesienie estetyki otoczenia oraz podniesienie bezpieczeństwa rejonu i zapobieganie przestępczości poprzez utworzenie strefy bezpiecznego podwórza. • Eliminowanie negatywnych zjawisk społecznych w zdegradowanych dzielnicach mieszkaniowych śródmieść oraz wzmacnianie poczucia identyfikacji z miejscem zamieszkania. • Przeciwdziałanie zjawiskom patologii i wykluczenia społecznego; • Modernizacja przestarzałych instalacji infrastruktury technicznej w celu poprawy stanu środowiska przyrodniczego. • Oszczędność energii poprzez zmniejszenie zużycia ciepła potrzebnego do ogrzania pomieszczeń.
Opis Działania	Realizację projektu planuje się przeprowadzić w następujących etapach: • I etap: termomodernizacja budynku, remont elewacji wraz z wymianą stolarki, nowe zagospodarowanie podwórza wraz z budową elementów małej architektury, oświetlenia oraz montażem monitoringu wizyjnego; • II etap: adaptacja pomieszczeń piwnicznych na kotłownię zasilaną gazem, montaż nowego systemu grzewczego budynku oraz wyposażenia i urządzeń kotłowni. Planowane w ramach projektu działania, mają na celu szeroko rozumianą poprawę warunków życia mieszkańców. Zapewnieniu bezpieczeństwa mieszkańcom budynku oraz utrzymaniu efektów działań przeprowadzonych w I etapie, służyć ma system monitoringu wizyjnego na terenie posesji. Etap II realizuje z kolei ważne cele ekologiczne, poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery polepszy się stan środowiska w otoczeniu.
Oczekiwane efekty	• Zdecydowane podniesie standardu warunków mieszkaniowych w obiekcie. • Wzrost atrakcyjności turystycznej Śródki. • Poprawa stanu środowiska przyrodniczego poprzez eliminację ogrzewania węglowego (pieców kaflowych) - zmniejszenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery. • Odnowa zdegradowanych fragmentów zabudowy Śródki poprzez przywracanie budynkom ich dawnej świetności. • Tworzenie w świadomości mieszkańców wizerunku Śródki jako atrakcyjnej i bezpiecznej dzielnicy mieszkaniowej. • Spadek przestępczości, aktów wandalizmu, wzrost skuteczności policji i służb miejskich w ściganiu przestępców. • Wzrost poziomu zadowolenia wśród mieszkańców.
Termin realizacji	I etap: 2008 – 2010; II etap: 2012 – 2013
Szacunkowy koszt realizacji	I etap: 608 000 zł; (160 000 Euro) II etap: 387 600 zł; (102 000 Euro)
Źródła finansowania	Środki własne, środki UE lub MF
Wnioskodawca / Beneficjent	Wspólnota Mieszkaniowa

Nr i Nazwa Działania	16. ADAPTACJA BUDYNKU DAWNEGO KLASZTORU FILIPINÓW DLA NOWYCH POTRZEB OBIEKTU KATEDRALNEJ SZKOŁY MUZYCZNEJ PRZY UL. FILIPIŃSKIEJ 4
Cel Działania	Rewaloryzacja zabytkowego obiektu obejmująca szereg działań modernizacyjnych oraz remontowych mających na celu przystosowanie pomieszczeń dydaktycznych do współczesnych wymogów szkolnictwa i działalności kulturalnej.
Opis Działania	Projekt zakłada realizację szeregu działań remontowych, modernizacyjnych wraz z adaptacją pomieszczeń na cele wychowawczo-dydaktyczne zabytkowego obiektu Katedralnej Szkoły Muzycznej. Zakres planowanych działań obejmuje między innymi remonty: 6 pomieszczeń klasowych, budynku Sali gimnastycznej, boiska szkolnego oraz zagospodarowanie najbliższego otoczenia szkoły. Atutem projektu jest to, iż realizuje on wiele aspektów: stanowi nie tylko narzędzie ochrony zabytkowego obiektu zlokalizowanego w historycznej strukturze śródmiejskiej dzielnicy Śródki, ale tworzy także nowe miejsca pracy, przez co wzmacnia sferę gospodarczą w/w obszaru.
Oczekiwane efekty	• Polepszenie warunków pracy dla nauczycieli oraz uczniów Katedralnej Szkoły Muzycznej. • Generowanie lokalnych warunków rozwoju społeczno - gospodarczego dzielnicy poprzez tworzenie nowych miejsc pracy. • Poprawa stanu technicznego obiektu oraz jego odnowa jako czynnik wpływający na polepszenie wizerunku całej dzielnicy Śródka. • Poprawa krajobrazu miejskiego oraz wpływanie na podnoszenie atrakcyjności turystycznej.
Termin realizacji	2008 – 2011
Szacunkowy koszt realizacji	5 700 000 zł; (1 500 000 Euro)
Źródła finansowania	Środki własne, środki UE lub MF
Wnioskodawca / Beneficjent	Archidiecezja Poznańska

Nr i Nazwa Działania	17. MODERNIZACJA PRZESTRZENI PUBLICZNEJ ŚRÓDKI
Cel Działania	- Stworzenie ogólnodostępnych, przyjaznych dla społeczeństwa przestrzeni publicznych, zaspokajających potrzeby mieszkańców, a także turystów w sferze rekreacji, wypoczynku i komunikacji społecznej. - Kontynuacja podjętych już działań zmierzających ku trwałej poprawie funkcjonowania przestrzeni publicznych.
Opis Działania	Istotnym problemem śródmiejskich dzielnic miast jest niedostatek lub wadliwe funkcjonowanie przestrzeni publicznych. Ich postępująca degradacja wymaga podjęcia natychmiastowych działań naprawczych i prewencyjnych oraz bezwzględnego kontynuowania podjętych już czynności zmierzających ku ich uatrakcyjnieniu. W sferze przestrzeni publicznej szczególną rolę odgrywają tereny zieleni: parki, skwery, bulwary, które nie tylko pozytywnie wpływają na wizerunek dzielnic, ale przede wszystkim zaspokajają potrzebę wypoczynku oraz rekreacji wśród społeczności zamieszkującej tereny miejskie. Przedmiotem działań w zakresie poprawy przestrzeni publicznej powinna być również odnowa, przekształcanie oraz modernizowanie infrastruktury komunikacyjnej (ulice, place, skwery, parkingi).
Oczekiwane efekty	- Ułatwienie mieszkańcom korzystania z publicznych przestrzeni miasta, bezpośrednim efektem może być wzrost zadowolenia i identyfikacji mieszkańców z miejscem zamieszkania. - Zapewnienie warunków harmonijnego rozwoju dzielnicy dzięki przenikaniu się przestrzeni prywatnych i publicznych. - Poprawa krajobrazu miejskiego oraz wpływanie na podnoszenie atrakcyjności turystycznej.
Termin realizacji	2007 – 2013
Szacunkowy koszt realizacji	Do określenia na etapie sporządzenia dokumentacji dla konkretnych fragmentów przestrzeni
Źródła finansowania	Budżet miasta, środki UE lub MF
Wnioskodawca / Beneficjent	Miasto Poznań

Nr i Nazwa Działania	18. ZABUDOWYWANIE PUSTYCH PRZESTRZENI W HARMONII Z OTOCZENIEM NA CELE MIESZKANIOWE, USŁUGOWE, EDUKACYJNE, SPOŁECZNE, TURYSTYCZNE, REKREACYJNE, KULTURALNE I GOSPODARCZE
Cel Działania	• Usuwanie skutków wieloletnich zaniedbań w sferze architektury i urbanistyki poprzez uruchomienie budowlanych procesów inwestycyjnych głównie na terenach obecnie niezabudowanych i zdegradowanych Śródki. • Tworzenie nowej substancji budowlanej o różnorodnych funkcjach, zharmonizowanej z istniejącą zabudową pod względem formy architektonicznej oraz funkcji. • Wzmacnianie sfery gospodarczej oraz tworzenie nowych potencjałów rozwojowych w zakresie usług, turystyki i rekreacji. • Poprawa krajobrazu miejskiego oraz wpływanie na podnoszenie atrakcyjności turystycznej.
Opis Działania	W zaniedbanych strukturach miast istnieją obszary o znacznym potencjale, które nie są w żaden sposób użytkowane. Ta sytuacja jest dla miasta ekonomicznie niekorzystna, ponieważ tereny śródmiejskie, jako te – o najwyższej rencie położenia, powinny generować zysk, przynosić wymierne korzyści dla miasta i społeczeństwa. Istotą projektu jest więc zagospodarowywanie pustek miejskich, tworzenie zwartych pierzei ulic poprzez zabudowę tzw. „plomb”, tworzenie struktur zwartych oraz logicznych przestrzennie i funkcjonalnie. Jednocześnie uznaje się, że podstawą rozwoju dzielnicy jest istnienie na jej obszarze wielu różnorodnych, ale nie kolidujących ze sobą funkcji, co jest uzasadnieniem dla realizacji niniejszego projektu.
Oczekiwane efekty	• Wzrost intensyfikacji zabudowy o wysokim standardzie i różnorodnych funkcjach. • Wzmacnianie funkcji mieszkaniowych poprzez zapewnianie infrastruktury koniecznej dla realizacji różnorodnych potrzeb mieszkańców Śródki. • Poprawa krajobrazu miejskiego oraz wpływanie na podnoszenie atrakcyjności turystycznej. • Silne oddziaływania gospodarcze poprzez tworzenie miejsc pracy w różnych sektorach działalności gospodarczej.
Termin realizacji	2007 – 2020
Szacunkowy koszt realizacji	Do określenia na etapie sporządzenia dokumentacji
Źródła finansowania	Środki własne
Wnioskodawca / Beneficjent	Właściciele, inwestorzy prywatni

7. FINANSOWANIE MIEJSKIEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Głównymi źródłami finansowania Miejskiego Programu Rewitalizacji dla miasta Poznania w latach 2006-2013 będą:

- budżet miasta Poznania;
- środki z Budżetu Państwa;
- środki unijne oraz środki Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MFEOG) i Norweskiego Mechanizmu Finansowego (NMF);
- środki prywatne.

Wskazane w programie projekty, które będą realizowane przez miasto, zostaną ujęte w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym Miasta Poznania w ramach poszczególnych zadań wskazujących wielkość środków przeznaczonych na ich realizację w kolejnych latach programowania.

Wskazane w programie działania stanowią podstawę do konstruowania montażu finansowego i przygotowania aplikacji o dofinansowanie wskazanych projektów ze środków unijnych oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

Poniżej przedstawiono w tabeli plan finansowy dla działań przewidzianych na obszarze pilotażowym.

Tabela 3. Plan finansowy dotyczący okresu programowania 2004 - 2006

lp.	Działanie	Źródła finansowania	2006 [zł]	2007 [zł]	2008 [zł]	Razem [zł]
1.	Odnowienie elewacji z poprawą funkcjonalności i estetyki otoczenia budynku przy ulicy Gdańskiej 10–16	Ogółem	250 000	0	0	250 000
		Budżet Miasta	0	0	0	0
		Budżet Państwa	0	0	0	0
		Środki UE / MF	187 500	0	0	187 500
		Środki prywatne	62 500	0	0	62 500
		Inne	0	0	0	0
2.	Renowacja elewacji budynku mieszkalnego przy ulicy Rynek Śródecki 1	Ogółem	100 000	0	0	100 000
		Budżet Miasta	0	0	0	0
		Budżet Państwa	0	0	0	0
		Środki UE / MF	60 000	0	0	60 000
		Środki prywatne	40 000	0	0	40 000
		Inne	0	0	0	0
3.	Budowa systemu monitoringu wizyjnego na obszarze Śródki	Ogółem	610 000	0	0	610 000
		Budżet Miasta	152 500	0	0	152 500
		Budżet Państwa	0	0	0	0
		Środki UE / MF	457 500	0	0	457 500
		Środki prywatne	0	0	0	0
		Inne	0	0	0	0
4.	Modernizacja budynków mieszkalnych przy ulicy Gdańskiej 6–8 wraz z poprawą estetyki otoczenia	Ogółem	36 100	0	0	36 100
		Budżet Miasta	0	0	0	0
		Budżet Państwa	0	0	0	0
		Środki UE / MF	0	0	0	0
		Środki prywatne	36 100	0	0	36 100
		Inne	0	0	0	0
5.	Objęcie Śródki ogólno-miejskim projektem „Kompleksowy program doradczo – szkoleniowy Szansą dla Kobiet Poznania i powiatu poznańskiego”	Ogółem	1 826 473	1 443 467,58	0	3 269 940,58
		Budżet Miasta	266 953,00	251 318,50		518 271,5
		Budżet Państwa	0	0	0	0
		Środki UE / MF	1 498 345	1 130 974,33		2 629 319,33
		Środki prywatne	0	0	0	0
		Inne	61 175	61 174,75		122349,75
6.	Objęcie Śródki ogólno-miejskim programem „Reintegracja społeczno - zawodowa osób długotrwale bezrobotnych i bezdomnych w Poznaniu”	Ogółem	878 287,89	752 273,57	0	1 630 561,46
		Budżet Miasta	127 656,48	106 638,21	0	234 294,69
		Budżet Państwa	0	0	0	0
		Środki UE / MF	697 830,31	606 618,85	0	1 304 449,16
		Środki prywatne	0	0	0	0
		Inne	46 801,1	45 016,51	0	91817,61
7.	Budowa Mostu Cybińskiego między Śródką a Ostrowem Tumskim w Poznaniu	Ogółem	4 000 000	5 500 000	0	9 500 000
		Budżet Miasta	1 000 000	1 375 000	0	2 375 000
		Budżet Państwa	0	0	0	0
		Środki UE / MF	3 000 000	4 125 000	0	7 125 000
		Środki prywatne	0	0	0	0
		Inne	0	0	0	0

lp.	Działanie	Źródła finansowania	2006 [zł]	2007 [zł]	2008 [zł]	Razem [zł]
8.	Modernizacja obiektów sportowych Młodzieżowego Ośrodka Sportowego przy ul. Gdańskiej 1 w Poznaniu	Ogółem	800 000	1 100 000	1 100 000	3 000 000
		Budżet Miasta	200 000	275 000	275 000	750 000
		Budżet Państwa	0	0	0	0
		Środki UE / MF	600 000	825 000	825 000	2 250 000
		Środki prywatne	0	0	0	0
		Inne	0	0	0	0
9.	Renowacja zabytkowego zespołu obiektów Ośrodka SzkolnoWychowawczego dla Dzieci Nieślyszących ul. Bydgoska 4a w Poznaniu, etap I	Ogółem	40 000	1 150 000	40 000	1 230 000
		Budżet Miasta	10 000	287 500	10 000	307 500
		Budżet Państwa	0	0	0	0
		Środki UE / MF	30 000	862 500	30 000	922 500
		Środki prywatne	0	0	0	0
		Inne	0	0	0	0
10.	Działania Młodzieżowego Ośrodka Sportowego przy ul. Gdańskiej 1, skierowane na rozwój psychofizyczny mieszkańców Poznania	Ogółem	250 000	375 000	375 000	1 000 000
		Budżet Miasta	62 500	93 750	93 750	250 000
		Budżet Państwa	0	0	0	0
		Środki UE / MF	187 500	281 250	281 250	750 000
		Środki prywatne	0	0	0	0
		Inne	0	0	0	0
11.	Budowa Punktu Obsługi Wycieczek – zorganizowanych grup turystycznych, na obszarze „Traktu Królewsko - Cesarskiego w Poznaniu”	Ogółem	Do określenia na etapie sporządzenia dokumentacji.			
		Budżet Miasta				
		Budżet Państwa				
		Środki UE / MF				
		Środki prywatne				
		Inne				
12.	Objęcie Śródk programem „Projektowanie bezpiecznych przestrzeni – żyjemy bezpiecznie”	Ogółem	Do określenia na etapie sporządzenia dokumentacji.			
		Budżet Miasta				
		Budżet Państwa				
		Środki UE / MF				
		Środki prywatne				
		Inne				
13.	Projekt utworzenia klubu wsparcia dla osób bezrobotnych	Ogółem	25 000	33 000	33 000	91 000
		Budżet Miasta	10 000	13 550	13 550	37 100
		Budżet Państwa	0	0	0	0
		Środki UE / MF	0	0	0	0
		Środki prywatne	0	0	0	0
		Inne	15 000	19 450	19 450	53 900
14.	Budowa Systemu Informacji Miejskiej	Ogółem	1 000 000	1 400 000	0	2 400 000
		Budżet Miasta	1 000 000	1 400 000	0	2 400 000
		Budżet Państwa	0	0	0	0
		Środki UE / MF	0	0	0	0
		Środki prywatne	0	0	0	0
		Inne	0	0	0	0

8. ORGANIZACJA MIEJSKIEGO PROGRAMU REWITALIZACJI, ZARZĄDZANIE PROGRAMEM

Opracowanie Miejskiego Programu Rewitalizacji dla miasta Poznania poprzedziły następujące działania przygotowawcze i formalne:

- powołanie w dniu 9 marca 2005r. Zarządzeniem Nr 11/2005/K Prezydenta Miasta Poznania Pełnomocnika Prezydenta Miasta Poznania ds. rewitalizacji i Traktu Królewsko-Cesarskiego oraz zespołu zadaniowego ds. rewitalizacji i Traktu Królewsko-Cesarskiego;
- podjęcie w dniu 10 maja 2005r. przez Radę Miasta Poznania uchwały Nr LXIX/722/IV/2005 w sprawie przystąpienia do opracowania Miejskiego Programu Rewitalizacji dla miasta Poznania oraz powołania Komisji Rady Miasta Poznania ds. rewitalizacji;
- opracowanie przez pełnomocnika Założeń Miejskiego Programu Rewitalizacji;
- podjęcie w dniu 20 września 2005r. przez Komisję Rady Miasta Poznania ds. Rewitalizacji stanowiska ws. Akceptacji Założeń Miejskiego Programu Rewitalizacji dla miasta Poznania.

8.1. UCZESTNICZY PROCESU REWITALIZACJI

8.1.1. Doraźna Komisja Rady Miasta Poznania ds. Rewitalizacji

Uchwałą Rady Miasta Poznania z 10 maja 2005r. została powołana Doraźna Komisja RMP ds. Rewitalizacji. Głównym zadaniem Komisji jest:

- opiniowanie w ramach opracowania i realizacji programu: kryteriów i wyników badań, zasięgu granic obszaru rewitalizacji, projektów rewitalizacji;
- przedstawianie Radzie Miasta rekomendacji dotyczącej przyjęcia Miejskiego Programu Rewitalizacji i kolejnych jego edycji.

8.1.2. Pełnomocnik ds. Rewitalizacji

Pełnomocnik Prezydenta Miasta Poznania ds. rewitalizacji i „Traktu Królewsko-Cesarskiego” został powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Poznania 9 marca 2005r.

Pełnomocnik kieruje pracą zespołu zadaniowego ds. rewitalizacji i Traktu Królewsko-Cesarskiego. Odpowiedzialny jest za sporządzenie i wdrożenie Miejskiego Programu Rewitalizacji oraz organizację systemu monitorowania programu, współpracę z administracją rządową i samorządową w zakresie wykorzystania funduszy europejskich, przygotowanie projektów aktualizacji programu.

8.1.3. Zespół Zadaniowy ds. rewitalizacji

Zarządzeniem z 9 marca 2005 r., Prezydent Miasta Poznania powołał międzywydziałowy Zespół Zadaniowy ds. rewitalizacji i Traktu Królewsko-Cesarskiego. Członkowie zespołu zobowiązani są do współpracy z Pełnomocnikiem Prezydenta Miasta Poznania i odpowiadają za dostarczanie informacji, prowadzenie badań i studiów oraz wypracowanie rozwiązań w zakresie poszczególnych specjalności w celu sporządzenia i wdrożenia Miejskiego Programu Rewitalizacji dla miasta Poznania. Członkami zespołu zadaniowego są przedstawiciele wydziałów i biur urzędu miasta, których działalność związana jest ściśle z tworzeniem oraz realizacją programu rewitalizacji w mieście.

8.1.4. Mieszkańcy Poznania

Rewitalizacja jako proces złożony, obejmujący działania przestrzenne, społeczne i gospodarcze może spotkać się z niechęcią i oporem wśród mieszkańców rewitalizowanych obszarów. W związku z tym bardzo ważne jest prowadzenie „akcji” informacyjnej o samym procesie rewitalizacji, programie, jego skutkach dla rozwoju miasta, perspektywach dla mieszkańców, źródłach finansowania itp. W szczególności potrzebne jest prowadzenie konsultacji społecznych dotyczących rozwiązań przyjętych w Miejskim Programie Rewitalizacji.

Podczas tworzenia programu informacja nt. Miejskiego Programu Rewitalizacji przekazywana była różnymi drogami komunikacji poprzez:

- Radio, TV, prasę,
- Miejską stronę internetową nt. rewitalizacji oraz inne portale miejskie.
- Spotkania z mieszkańcami,

W przeprowadzanym procesie partycypacji społecznej przewidziano dwa etapy konsultacji.

Pierwszy etap polegał na przeprowadzeniu terenowych konsultacji społecznych poświęconych wyborowi obszarów do rewitalizacji oraz zebraniu wniosków złożonych przez osoby fizyczne i prawne, o objęcie terenów Miejskim Programem Rewitalizacji.

W okresie od lutego do września 2005 r. złożono 71 wniosków o objęcie terenów Miejskim Programem Rewitalizacji. Wnioski dotyczyły zarówno obszarów, jak i pojedynczych obiektów, a złożone zostały przez osoby zainteresowane i właścicieli prywatnych, zarządców nieruchomości i spółdzielnie mieszkaniowe, firmy deweloperskie, instytucje publiczne, w tym kościelne, rady osiedlowe i wspólnoty mieszkaniowe.

Tabela 4. Złożone wnioski o objęcie terenów Miejskim Programem Rewitalizacji.

Lp.	Podmioty	LICZBA WNIOSKÓW	OBSZARY	POJEDYNCZE OBIEKTY
1	Osoby prywatne, w tym właściciele i osoby postronne	21	14	8
2	Deweloperzy	16	1	15
3	Rady osiedlowe	14	18	1
4	Wydziały i jednostki organizacyjne Urzędu Miasta	9	18	4
5	Spółdzielnie mieszkaniowe	3	-	5
6	Wspólnoty mieszkaniowe	3	3	-
7	Firmy	2	2	-
8	Instytucje państwowe	1	-	1
9	Instytucje kościelne	1	-	1
10	Stowarzyszenia	1	1	-
	Liczba wniosków	71	57	35

W dniach 21, 22 i 23 lipca 2005 r. w siedmiu zróżnicowanych przestrzennie, społecznie i kulturowo punktach miasta takich jak: Rynek Jeżycki, Rynek Łazarski, Rynek Wilecki, Rondo Rataje, Centrum Handlowo-Rozrywkowe „Plaza”, Stary Marych – „Kupiec Poznański”, Most Teatralny, w godzinach 10.00-18.00

przeprowadzono terenowe konsultacje społeczne. Czternastu ankietorów, przeszkolonych do prowadzenia konsultacji i zapoznanych z problematyką rewitalizacji (studenci nauk społecznych) przeprowadziło wśród mieszkańców Poznania ankietę w sprawie rewitalizacji miasta. Zebrano 849 ankiet. Większość ankietowanych pochodziła z Poznania, z dzielnic: Stare Miasto (28,7 %), Grunwald (21,2 %), Jeżyce i Nowe Miasto (po ok. 15 %). Wśród ankietowanych była podobna liczba kobiet i mężczyzn. Ankietowani reprezentowali też różne grupy wiekowe: osoby w wieku do 30 lat stanowiły 45 %, a osoby w wieku od 41 do 50 i od 51 do 60 lat, po 15 % ogółu ankietowanych. Przeważały osoby z wyższym i średnim wykształceniem (ok. 80 %).

Drugi etap polegający na przeprowadzeniu szczegółowych konsultacji z lokalnymi społecznościami obecnie już rozpoczęto i zostanie wykorzystany do skonstruowania programu rewitalizacji drugiej edycji. W trakcie drugiego etapu szczegółowych konsultacji z lokalnymi społecznościami zebrano dotąd 136 wniosków o umieszczenie projektów w Miejskim Programie Rewitalizacji.

Wyniki przeprowadzonych dotąd konsultacji społecznych drugiego etapu zawiera pkt 4.2.2.

8.2. MONITORING WDRAŻANIA MIEJSKIEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Monitoring będzie podstawą systematycznej, okresowej oceny Miejskiego Programu Rewitalizacji, zarówno w zakresie uzyskiwanych rezultatów jak aktualności przyjętych założeń programu oraz formułowania propozycji zmian celów i zadań w kolejnych aktualizacjach programu.

Do monitorowania, oceny realizacji programu i jego aktualizacji służyć będzie system współpracy pomiędzy podmiotami programu (realizatorami poszczególnych projektów) oraz osiągania wskaźników produktów, rezultatów i oddziaływania.

Właściwe wydziały Urzędu Miasta i jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację i wdrażanie zadań i projektów Miejskiego Programu Rewitalizacji będą

gromadzić dane dotyczące wskaźników monitoringowych dla realizowanych zadań i projektów.

Rezultaty realizacji zadań objętych programem rewitalizacji oraz uwarunkowań zewnętrznych realizacji Miejskiego Programu Rewitalizacji będą oceniane przez Pełnomocnika ds. Rewitalizacji i przedkładane w formie raportu Prezydentowi Miasta Poznania.

Prezydent przedłoży Radzie Miasta Poznania raport wraz z oceną realizacji Miejskiego Programu Rewitalizacji oraz stosownie do potrzeb przedstawi propozycje koniecznych zmian w programie.

Podstawą monitorowania oraz oceny realizacji programu będą wskaźniki produktów, rezultatów i oddziaływania. Realizacja poszczególnych projektów współfinansowanych w ramach ZPORR będzie poddawana weryfikacji na podstawie oceny przyjętych wskaźników. Szczegółowe wskaźniki dla wszystkich rodzajów projektów, zgodnie z listą wskaźników ZPORR zamieszczoną w załączniku nr 22, zostaną określone na etapie przygotowania wniosku o dofinansowanie.

9. BIBLIOGRAFIA

1. Carl A. Heller, *Rewitalizacja obszarów miejskich. Praktyczny przewodnik: Jak opracować lokalny plan rozwoju?*, publikacja w ramach Niemiecko-Francuskiego Projektu Bliźniaczego: Przygotowanie do wdrażania ERDF w Polsce, Ministerstwo Gospodarki i Pracy
2. *Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej miasta Poznania w 2004 r.*, Urząd Miasta Poznania, Wydział Rozwoju Miasta, Poznań sierpień 2005
3. *Plan Rozwoju Miasta Poznania na lata 2005-2010. Studia nad kierunkami rozwoju miasta*, Urząd Miasta Poznania, Wydział Rozwoju Miasta, Poznań maj 2005
4. *Podręcznik procedur wdrażania Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego: stan na dzień 25 października 2005 r.*, Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Warszawa 2005
5. *Podręcznik rewitalizacji. Zasady, procedury i metody działania współczesnych procesów rewitalizacji*, Urząd Mieszkalnictwa i Rozwoju Miasta, Warszawa 2003
6. *Przewodnik dotyczący kryteriów planowania oraz zarządzania projektami dotyczącymi rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich, po-przemysłowych i po-wojskowych w ramach ZPORR finansowanego ze środków funduszy strukturalnych*, Ministerstwo Gospodarki i Pracy, Warszawa 2004
7. *Rewitalizacja, Rehabilitacja, Restrukturyzacja-Odnowa Miast*, pod. red. Z. Ziobrowskiego, D. Taszyckiej-Jackowskiej, A. Rębowskiej, A. Geisslera, Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej oddz. w Krakowie, Kraków 2000
8. *Ruch turystyczny przyjazdowy krajowy i zagraniczny oraz wykorzystanie bazy konferencyjnej Poznania i aglomeracji*, Q-Market Research, Poznań listopad 2004
9. *Sieć handlowa miasta Poznania i jej ocena z punktu widzenia zaspokojenia potrzeb konsumentów i lokalizacji nowych obiektów handlowych*, Dedal Incest-Eko, Poznań czerwiec 2004 r.
10. *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Poznania. Część I – Uwarunkowania* – wersja robocza, Miejska Pracownia Urbanistyczna, Poznań 2005
11. *Sytuacja społeczno-gospodarcza w Poznaniu w 2004 r.*, Urząd Miasta Poznania, Wydział Rozwoju Miasta, Poznań 2005
12. *Uzupełnienie Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006* (tekst jednolity uwzględniający zmiany przyjęte przez Komitet Monitorujący ZPORR w dniu 17 marca 2005 r., 12 maja 2005 r. oraz 15 czerwca 2005 r.), Ministerstwo Gospodarki i Pracy

13. *Vademecum rewitalizacji dawnych dzielnic mieszkaniowych*, red. Krzysztof Skalski, Kraków 2004
14. *Wieloletni Program Inwestycyjny Miasta Poznania na lata 2006-2010*, Urząd Miasta Poznania, Wydział Rozwoju Miasta, Poznań grudzień 2005
15. *Wskaźniki Jakości Życia Mieszkańców Poznania. Raport 2004*, Centrum Badania Jakości Życia, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań 2004
16. *Wykluczenie, Rewitalizacja, Spójność społeczna*, praca zbiorowa pod red. Nauk. Lucyny Frąckiewicz, Śląsk Wydawnictwo Naukowe, Katowice-Warszawa 2004
17. *Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004-2006*, załącznik do rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 1 lipca 2004 r., poz. 1745

10. ZAŁĄCZNIKI

- 1 Wykaz wniosków o włączenie obszarów do miejskiego programu rewitalizacji – tabela;
- 2 Wykaz wniosków o włączenie obszarów do miejskiego programu rewitalizacji – mapa;
- 3 Kwestionariusz ankiety;
- 4 Terenowe konsultacje przestrzenne poświęcone wyborowi obszarów do rewitalizacji w Poznaniu – wyniki wywiadów i obserwacji, raport;
- 5 Wyniki ankiet, obszary miasta uznane przez mieszkańców za najbardziej zaniedbane – mapa;
- 6 Wykaz wniosków o ujęcie projektów w miejskim programie rewitalizacji – tabela;
- 7 Wykaz wniosków o ujęcie projektów w miejskim programie rewitalizacji – mapa
- 8 Zestawienie kryteriów i wskaźników użytych do wyznaczenia obszarów kryzysowych – tabela;
- 9 Poziom bezrobocia, liczba osób bezrobotnych zarejestrowana w PUP – mapa;
- 10 Poziom ubóstwa, liczba osób korzystających z pomocy MOPR z powodu ubóstwa – mapa;
- 11 Poziom przestępczości, liczba przestępstw ogółem – mapa;
- 12 Poziom przedsiębiorczości, liczba podatników prowadzących działalność gospodarczą – mapa;
- 13 Poziom degradacji infrastruktury technicznej i zanieczyszczenie środowiska, brak lub zły stan sieci wodociągowej, sanitarnej, ogólnospławnej – mapa;
- 14 Struktura wiekowa, liczba osób w wieku emerytalnym – mapa;
- 15 Aktywność inwestycyjna, liczba wydanych decyzji pozwoleń na budowę i rozbiórkę budynków ogółem – mapa;
- 16 Synteza wyników analizy stanów kryzysowych i konsultacji społecznych – mapa;
- 17 Synteza wyników analizy stanów kryzysowych i konsultacji społecznych – mapa;
- 18 Stanowisko Doraźnej Komisji RMP ds. Rewitalizacji z dnia 20 września 2005r.
- 19 Obszar pilotażowy Śródka – uwarunkowania funkcjonalno-przestrzenne – mapa
- 20 Obszar pilotażowy Śródka – inwentaryzacja fotograficzna
- 21 Obszar pilotażowy Śródka – planowane działania – mapa
- 22 Lista wskaźników produktów, rezultatów i oddziaływania wg ZPORR